

Գ Ա Վ Ա Ռ Ի Պ Ե Տ Ա Կ Ա Ն Հ Ա Մ Ա Լ Ս Ա Ր Ա Ն

«ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ»

ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

(ՄԱՍՆԱԳԻՐ ԵՎ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐԵՐ)

ԳԱՎԱՐ 2024

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԱԽԱԲԱՆ.....	3
Մասնագիտական կրթական ծրագրի մասնագրի նպատակը.....	5
Ծրագրի նկարագիրը.....	6
ՄԱՍ I. ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԴՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ.....	19
ՄԱՍ II. ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐԵՐ.....	35
1. Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ	35
2. Մասնագիտացված պատրաստման դասընթացներ	38
2.1. Տիտղոսային ծրագրի պարտադիր դասընթացներ	38
2 2. Տիտղոսային ծրագրի կամընտրական դասընթացներ	52
3. Հետազոտական կրթամաս	60
4. Դասընթացների քարտեզագրում	64

ՆԱԽԱԲԱՆ

Սիրելի՛ ուսանողներ,

դուք սովորում եք բարձրագույն մասնագիտական կրթության երկրորդ աստիճանում՝ մագիստրատուրայում, ինչը ենթադրում է նոր պահանջներ, առավել պատասխանատու և լուրջ մոտեցում, հետևողական ու նպատակային աշխատանք, ուսումնական և գիտահետազոտական գործընթացների զուգակցում, ինտեգրված ծրագրերից, կրթական տարբեր ծառայություններից օգտվելու հնարավորություններ:

Դուք պետք է խորացնեք ձեր տեսական և պրակտիկ գիտելիքները, շարունակաբար ընդլայնեք աշխարհայացքային և մասնագիտական իմացության սահմանները, ձեռք բերեք նոր հմտություններ:

Պատմություն մագիստրոսական կրթական ծրագիրն առավել գիտատար է, և ներառում է պարտադիր ու կամընտրական դասընթացներ, մանկավարժական և հետազոտական պրակտիկաներ, մասնագիտական թեզի կատարում և պետական ամփոփիչ որակավորում: Հենքային դասընթացները և սովորողի ընտրությամբ՝ կամընտրական մոդուլները տեղ են գտնում մագիստրոսի անհատական պլանում և ուսումնասիրվում նրա կողմից: Հիմնական և լրացական դասընթացները մագիստրատուրայի ուսանողին նախապատրաստում են ոչ միայն արդյունավետ մասնագիտական գործունեության, այլև հետբուհական ու շարունակական կրթության համար: Մագիստրատուրայում փոխվում ու հարստանում է կրթության բովանդակությունը, բազմազան են դառնում ուսուցման և հետազոտական աշխատանքի կազմակերպման ձևերն ու մեթոդները:

Գավառի պետական համալսարանի մագիստրատուրայում գործում է կրեդիտային համակարգը, սովորողների գիտելիքների ստուգման և բազմագործոն գնահատման կարգը: Կարևորվում են մագիստրոսի և գիտական ղեկավարի համագործակցությունը, մագիստրոսական թեզի թեմայի ճիշտ ընտրությունը, թեզի պատրաստումն ու պատշաճ ձևով պաշտպանությունը:

Մագիստրոսական կրթական ծրագիրը նախատեսում է ինքնուրույն աշխատանքի մեծ ծավալ, մասնագիտության արդի հիմնահարցերի առավել խոր ուսումնասիրություն՝ հաշվի առնելով գիտության, կրթության, մշակույթի,

սոցիալական համակարգի, տեխնիկայի, նորագույն տեխնոլոգիաների զարգացման միտումները և, իհարկե, կրթության որակի ապահովման հրամայականը:

Ուստի, դուք պետք է դրսևորեք շահագրգիռ ու ստեղծագործական մոտեցում, ներգրավվեք նոր գիտական հայեցակարգերի ոլորտ և ձեռք բերեք ինքնուրույն գիտահետազոտական ու մանկավարժական աշխատանքի փորձ:

Դուք պետք է կատարելագործեք օտար լեզուների իմացությունը, համակարգչային գրագիտությունը, օգտվեք տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ընձեռած հնարավորություններից, նպատակային օգտագործեք մագիստրատուրայում ուսանելու տարիները և դառնաք որակյալ մասնագետներ:

Մաղթում ենք ձեզ հաջողություններ:

ԳՊՀ ռեկտոր՝

Ռ. Խ. Հակոբյան

ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՄԱՍՆԱԳՐԻ ՆՊԱՏԱԿԸ

Դասընթացների նկարագիրը նախատեսված է Պատմություն մասնագիտությամբ սովորող մագիստրատուրայի կրթական ծրագրի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին մատչելի դարձնելու համար և պարունակում է ամփոփ տեղեկատվություն ինչպես մասնագիտության ուսումնական ծրագրերի, այնպես էլ դրանց բաղադրիչ դասընթացների և ուսումնական մոդուլների վերաբերյալ: Այն ներառում է.

- կրթական ծրագրի ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհվող որակավորումը, ծրագրի նպատակները և նախանշված ելքային կրթական արդյունքները, ծրագրի բովանդակային կազմը և կրեդիտների կառուցվածքը, ավարտական պահանջները և ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,
- առանձին դասընթացների և ուսումնական մոդուլների հակիրճ նկարագիրը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները (ներառյալ շաբաթական լսարանային ժամաքանակներն ըստ պարապմունքի ձևերի), դասընթացի խնդիրները՝ արտահայտված ելքային կրթական արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական և/կամ փոխանցելի կարողություններով դասընթացի հակիրճ բովանդակությունը, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները:

Պատմություն

Մասնագիտական կրթական ծրագրի նկարագիրը

1. Ծրագրի անվանումը և մասնագիտության թվանիշը	Պատմություն /011401.18.7/
2. Բուիը	Գավառի պետական համալսարան
3. Ծրագիրը հավատարմագրված է	-
4. Շնորհվող որակավորումը	Մանկավարժության մագիստրոս
5. Կրթական աստիճանը	մագիստրատուրա
6. Ուսումնառության լեզուն	Հայերեն
7. Ուսուցման ձևը	Առկա
8. Ծրագրի ընդունելության չափանիշները	
<p>Ծրագրի դիմորդը պետք է ունենա՝</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ բակալավրի կամ դիպլոմավորված մասնագետի կրթական աստիճան, ✓ նախորդ կրթական աստիճանում ցուցաբերած բարձր առաջադիմություն, ✓ մասնագիտական կամ ընդհանուր մանկավարժական, պատմատեսական, գիտելիքներ, ✓ օտար լեզուների իմացություն, ✓ համակարգչային ծրագրերի իմացություն, <p>Ընդունելությունը կատարվում է ընդունելության համալիր քննության հիման վրա:</p>	
9. Ավարտելու պահանջները	
<p>Մանկավարժության մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար սովորողը հաջողությամբ պետք է լրացնի 120 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն՝ ներառյալ 12 կրեդիտ ծավալով մագիստրոսական թեզը և 72 կրեդիտ ծավալով մասնագիտական դասընթացների կրթամասը: Ծրագրի ելքային կրթական արդյունքները ներառում են հետևյալ մասնագիտական գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները:</p> <p>(Գիտելիք)</p> <p>«Պատմություն» մասնագիտության մագիստրոսը կհմանա պատմագիտական</p>	

հիմնարար հետազոտություններն ու դրույթները, պատմական երևույթների և դրանց զարգացման օրինաչափությունների ուսումնասիրման հիմնական սկզբունքները, տեսությունները, կունենա ոլորտին վերաբերող կիրառական գիտելիքներ: Կիմանա մանկավարժական և հոգեբանական ժամանակակից տեսությունները, կրթության և դաստիարակության ոլորտի խնդիրները, հետազոտության նորագույն մեթոդներն ու եղանակները, տեսության և պրակտիկայի զարգացման միտումները, կունենա բնագավառի վերաբերյալ խորը և համակարգված գիտելիքներ:

(Կարողություն) Կկարողանա ներկայացնել պատմական երևույթների բնույթն ու առանձնահատկությունները, ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել մասնագիտական մանկավարժության ու գիտակրթական ոլորտներում, առաջադրված խնդրի վերաբերյալ ինքնուրույն հանդես բերել գիտական մոտեցում և հիմնավորել այն: Կկարողանա ներկայացնել մանկավարժահոգեբանական ժամանակակից մեթոդները, տեսության և պրակտիկայի զարգացման միտումները:

(Հմտություն) Կտիրապետի պատմագիտության, մանկավարժության տարբեր ոլորտներում հետազոտական աշխատանքներ կատարելու, տվյալներ հավաքագրելու, վերլուծելու և գնահատելու, դասավանդման ընթացքում ժամանակակից մեթոդներ ու տեխնոլոգիաներ, մանկավարժահոգեբանական մոտեցումներ կիրառելու հմտություններին:

Կտիրապետի բավարար գիտելիքների և կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երրորդ մակարդակում ուսումը շարունակելու համար:

10. Ծրագրի նպատակները և խնդիրները

Ծրագիրը նպատակ ունի նախապատրաստել կրթության, գիտության, մշակույթի ոլորտների, պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման համակարգի համար Հայոց պատմության բարձր որակավորում ունեցող մասնագետներ, որոնք ունակ կլինեն

- աշխատելու պատմական սկզբնաղբյուրների, պատմագիտական գրականության հետ, վերլուծելու և համադրելու դրանցում առկա տեղեկատվությունը,
- վերլուծելու և արհեստավարժ մեկնաբանելու հայոց պատմության գիտական և քաղաքական հնչեղություն ունեցող հիմնախնդիրները,

- ապահովելու հայոց պատմության դասընթացի բարձրորակ դասավանդում ինչպես հիմնական ու ավագ դպրոցներում, այնպես էլ միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում:

Ելնելով բուհի առաքելությունից՝ կրթական ծրագիրն իրականացնում է հետևյալ խնդիրները՝

- ուսանողին տալ ընդարձակ և հիմնարար գիտելիքներ «Հայոց պատմություն» և «Համաշխարհային պատմություն» առարկաներից.
- զարգացնել ուսանողի կարողությունը՝ ներդնելու ստացած գիտելիքները և հմտությունները գործնական և տեսական խնդիրների լուծման ժամանակ.
- զարգացնել ուսանողի արհեստավարժ դատողությունը, որը կնպաստի հետագա մասնագիտական գիտելիքներ և հմտություններ ձեռք բերելուն:

<p>11. Կրթական ծրագրի մասնագիտական կոմպետենցիաների շրջանակը</p>	<p>Ուսումնառության վերջնարդյունքները</p>
<p>Ա. Բուն մասնագիտական և գործնական կոմպետենցիաներ</p> <p>Ա1. Համաշխարհային և տարածաշրջանային պատմական գործընթացների համատեքստում ներկայացնել հայոց պատմության բոլոր պատմափուլերի կարևոր հիմնախնդիրները, դրանց սկզբնաղբյուրները, ինչպես նաև պատմագիտական միջավայրում դրանց վերաբերյալ գոյություն ունեցող տեսակետները, հայ գաղթավայրերի պատմությունը:</p> <p>Ա2. Հիմնարար կերպով բացատրել նախընտրած հարցի դրվածքը, ներկայացնել սկզբնաղբյուրները, պատմագրությունը և հնարավորության դեպքում առաջարկել լուծման սեփական բանաձև:</p> <p>Ա3. Հավաքել, դասակարգել, համեմատել և գնահատել պատմական սկզբնաղբյուրները՝ պարզելով դրանց արժանահավատությունը:</p> <p>Ա4. Ընդհանուր տրամաբանության և պատմագիտության սկզբունքների,</p>	<p>Գիտելիք</p> <p>Ունի բնագավառի վերաբերյալ տեսական և գործնական գիտելիքներ, կարող է օգտագործել պատմագիտական հիմնարար հետազոտությունները, պատմական երևույթների և դրանց օրինաչափությունների ուսումնասիրման հիմնական սկզբունքները, տեսությունները:</p> <p>Գիտի «Պատմություն» առարկան դասավանդելու և մատուցելու մեթոդաբանությունը:</p> <p>Կարողություն</p> <p>Կարող է ճշգրիտ և պարզ կերպով ներկայացնել «Պատմություն»</p>

մեթոդների կիրառմամբ վերլուծել, ընդհանրացնել խնդրո առարկա սկզբնաղբյուրներն ու պատմագիտական աշխատությունները, կատարել

համապատասխան եզրակացություններ:

Ա5. Վերլուծել, մեկնաբանել և գնահատել հայոց պատմության տարբեր պատմափուլերին վերաբերող գիտական ու քաղաքական հնչեղություն ունեցող հարցերը:

Ա6. Հայոց պատմության խեղաթյուրման փորձերի դեպքում կռահել միտումները, տալ ճշմարտացի պարզաբանումներ ու մեկնաբանություններ:

Բ. Մանկավարժական կոմպետենցիաներ

Բ1. Կտիրապետի բարձրագույն դպրոցի մանկավարժության դասավանդման խնդիրներին և մեթոդներին, դասախոսի գործառույթներին, ժամանակակից կրթական համակարգերին, մանկավարժության առկա հիմնախնդիրներին:

Բ2. Կժանոթանա բարձրագույն դպրոցի մանկավարժության բնագավառի մեթոդներին և նոր տեխնոլոգիաներին՝ բուհական գործունեության տարբեր իրավիճակներում դրանք կիրառելու նպատակով:

Բ3. Կկրողանա գնահատել ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաների դերն ու նշանակությունը դասավանդման գործընթացում, ուսումնասիրել տարբեր երկրների կրթական համակարգերի, ուսումնական գործընթացի կազմակերպման ձևերն ու մեթոդները:

Բ4. Բացահայտել պատմության դասավանդման ընթացքում կիրառվող մանկավարժական հնարների

առարկային վերաբերող դրույթները, դրանց հիմնավորումները, հիմնախնդիրները, լուծումները ինչպես գրավոր, այնպես էլ բանավոր խոսքում:

Ունակ է հասկանալու պատմագիտության հիմնախնդիրները և գնահատելու դրանց էությունը, տեսնելու պատմության ընթացքը և դրանից դասեր քաղելու, կիրառելու «Պատմություն» առարկայի դասավանդման մանկավարժամեթոդական հմտությունները:

Կարող է ճիշտ մոտեցում ցուցաբերել հատուկ կարիք ունեցող աշակերտների հետ աշխատելիս:

Ունակ է տարբեր աղբյուրներից գտնելու և վերլուծելու անհրաժեշտ տեղեկատվություն:

Հմտություն.

Տիրապետում է պատմության տեսական և կիրառական ասպեկտների միջև կապերը մեկնաբանելու և հիմնավորելու, պատմական տեղեկույթը տարբեր մեթոդներով ներկայացնելու հմտություններին:

Տիրապետում է ինքնակրթության, կարիերայի տարածման ծրագրեր կազմելու հմտությունների:

Կարող է տեղեկատվական

<p>արդյունավետությունը և դրանց կիրառման հնարավորությունները:</p> <p>Բ5. Վերլուծել դասի ընթացքում ձեռք բերած հաջողությունները և թերությունները, անել հետևություններ:</p> <p>Գ. Ընդհանրական /փոխանցելի/ կոմպետենցիաներ</p> <p>Գ1. Ընտրել գիտական հարցեր և արդյունավետ իրականացնել ինքնուրույն ուսումնասիրություն:</p> <p>Գ2. Պատրաստել և ներկայացնել պատմական թեմաներով ռեֆերատներ, զեկուցումներ, մագիստրոսական թեզ, վարել բանավեճեր՝ պահպանելով գիտական, մասնագիտական էթիկայի կանոնները:</p> <p>Գ3. Օգտվել հայերեն և օտարալեզու տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (արխիվային փաստաթղթեր, ձեռագիր մատյաններ, համացանցային ռեսուրսներ, էլեկտրոնային գրադարաններ, գիտական աշխատանքներ և այլն):</p>	<p>տեխնոլոգիաներն օգտագործելով համապատասխան աղբյուրներից անհրաժեշտ տեսական գիտելիքները ընտրել և կիրառել գործնականում:</p> <p>Տիրապետում է ժամանակակից կրթական մոտեցումներով առաջնորդվելու, միջառարկայան կապեր ստեղծելու, կոնֆլիկտները կարգավորելու հմտություններին:</p>
---	---

12. ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ

ԳՊՀ-ում իրականացվում է ուսանողակենտրոն ուսուցում, և մագիստրոսի կրթական ծրագրի կենսագործման ընթացքում կիրառվում են դասավանդման ինտերակտիվ՝ փոխներգործուն մեթոդներ, որոնք օգնում են իրականացնել ուսումնական ծրագրի նպատակները: Դասախոսներն առաջնորդվում են հետևյալ մեթոդներով՝

- Բովանդակային ուսուցում /դասախոսություն/, որի միջոցով ուսանողներին ներկայացվում են հիմնարար գիտելիքներ պատմական տարբեր դարաշրջաններին առնչվող տեսությունների ու սկզբունքների վերաբերյալ:
- Մասնագիտական գրականության ուսումնասիրում և բանավեճ-քննարկում, մտազրոհի մեթոդ, (գիտաճյուղերի և ուղղությունների, ինչպես նաև ներկայացված նյութերի համադրական ուսումնասիրություն՝ քարտեզներ, պատմական նկարներ, ֆիլմեր, աղյուսակներ, քննադատական գնահատում, դրա հիման վրա համեմատական վերլուծություն, քննարկում և ամփոփում):
- Համագործակցային ուսումնառություն, թիմային աշխատանք՝ նորարարական մանկավարժական մեթոդ, որը խրախուսում է ուսանողին ակտիվ սովորել և կառուցողական համագործակցություն իրականացնել փոքր և մեծ խմբերում, նպաստում է վերլուծական և քննադատական մտածելակերպի ձևավորմանը, մշակում է թիմում աշխատելու, ժամանակը կառավարելու հմտություններ:
- Ուսանողների գիտահետազոտական աշխատանք /հետազոտական մեթոդ/: Հետազոտական աշխատանքի հիմնական նպատակն է մագիստրոսի մոտ մասնագիտական ոլորտում հետազոտական, վերլուծական, ստեղծագործական ունակությունների ձևավորում ու զարգացում: Այն օգնում է ուսանողներին իրականացնել ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքներ, խթանել ուսանողների մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների զարգացումը, ապահովել արդյունավետ հետադարձ կապ դասախոսների հետ (առկա և առցանց էլեկտրոնային հաղորդակցություն), որոնք օգնում են ուսանողին ձեռք բերելու ինքնուրույն հետազոտական, մասնագիտական գործունեության իրականացման կարողություններ:

13. ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐԸ

Մասնագիտական գիտելիքների և իմացության գնահատման մեթոդները

Ուսանողների Ա1-Ա6 գիտելիքները և իմացությունը գնահատվում է հետևյալ ձևերով.

- առաջադրանքներ,
- բանավոր հարցում,
- ստուգարք,
- քննություն,
- մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն:

Գործնական մասնագիտական կարողությունների գնահատման մեթոդները

Ուսանողների Բ1-Բ5 գործնական կարողությունները գնահատվում են հետևյալ ձևերով.

- առաջադրանքներ,
- գիտական զեկուցման, հոդվածի պատրաստում և ներկայացում,
- քննություններ,
- գիտահետազոտական և գիտամանկավարժական պրակտիկա,
- մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն:

Ընդհանրական կարողությունների գնահատման մեթոդները

Ուսանողների Գ1-Գ3 ընդհանրական կարողությունները գնահատվում են հետևյալ ձևերով.

- զեկուցումներ,
- գրավոր հաշվետվություններ,
- ստուգարքներ,
- մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն:

14.ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԸ

Մանկավարժության մագիստրոսի պատրաստման հիմնական կրթական ծրագիր իրականացնելու համար համալսարանն ունի համապատասխան նյութատեխնիկական բազա՝ սովորողների առարկայական և միջառարկայական պատրաստությունը, գործնական և հետազոտական աշխատանքներն ապահովելու համար:

Մագիստրոսական ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ նյութատեխնիկական ապահովման ցանկն ընդգրկում է՝

- ուսումնական լսարաններ՝ կահավորված մուլտիմեդիական ցուցադրական սարքավորումներով,
- ԳՊՀ-ում Վ. Ավետյանի անվան պատմագիտության թանգարան,
- Մանկավարժահոգեբանական կենտրոն,
- համակարգչային լսարան՝ գլոբալ որոնողական համակարգերից օգտվելու հնարավորությամբ,
- Էլեկտրոնային հրատարակումներ օգտագործելու դեպքում՝ այդ բազայից օգտվելու հնարավորություն:

15.ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՊՐՈՖԵՍՈՐԱԴԱՍԱԽՈՍԱԿԱՆ ԿԱԶՄԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎՈՂ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

«Պատմություն» մասնագիտական կրթական ծրագրի իրականացումը պետք է ապահովվի գիտամանկավարժական կադրերով, ովքեր ունեն դասավանդվող առարկային համապատասխանող մասնագիտական բազային կրթություն (առնվազն դիպլոմավորված մասնագետի կամ մագիստրոսի որակավորում) և իրականացնում են գիտական, գիտահետազոտական, գիտամեթոդական, գիտամանկավարժական գործունեություն:

Մասնագիտական դասընթացների ուսումնական գործընթացը ապահովող դասավանդողների առնվազն 30%-ը պետք է ունենան գիտական աստիճան և /կամ/ կոչում, այդ թվում՝ «Պատմություն» մասնագիտության մասնագիտական առարկաների գծով:

Կրթական գործընթացի մեջ կարող են ընդգրկվել նաև դասախոսներ՝ պրակտիկաների բազային հանրակրթական դպրոցների, պրոֆիլային կազմակերպությունների, գիտահետազոտական հաստատությունների աշխատակիցների համակազմից:

«Պատմություն» կրթական ծրագրի պրոֆեսորադասախոսական կազմը պետք է ունենա հետևյալ բնութագրերը.

Մասնագետի բնութագիր

Անձնային որակներ

1. Տարբեր իրավիճակներում ինքնադրսևորվելու կարողություն, ուսումնական գործընթացում հնարավոր խնդրահարույց իրավիճակները հարթելու կարողություն, ուսումնառողների մոտ սեփական գործունեության նկատմամբ պատասխանատվության և վարվեցողության նորմեր ձևավորելու կարողություն, ուսումնառողների ներուժի գնահատում:

Մանկավարժական որակներ

1. Մանկավարժական նորագույն տեխնոլոգիաների իմացություն և կիրառում, գործող օրենսդրական փաստաթղթերի իմացություն, ուսանողների ստեղծագործական, վերլուծական, քննադատական մտածողության զարգացում, սովորողների միջև միջանձնային և խմբային փոխհամագործակցությունը խթանելու հմտություն, մանկավարժական տարբեր մեթոդների, հնարների համադրում, անհատական և խմբային աշխատանքի կազմակերպում, ուսումնառողների սովորելու դրդապատճառների ձևավորում և խթանում, դասավանդման նպատակների և խնդիրների ձևակերպման կարողություն, կրթական ծրագրի մշակման և գործնական որոշումների կայացման կարողություն:

Կազմակերպչական բնութագիր

1. Ուսուցման լավագույն ձևերի ու մեթոդների ընտրության, սուբյեկտների միջև փոխգործակցության մոդելավորման կարողություն:
2. Վերահսկողության, գնահատման գործընթացների մոդելավորման կարողություն:

Հաղորդակցական հմտություններ

1. Խոսքի բարձր մշակույթի դրսևորում, օտար լեզուների իմացություն,
2. Մանկավարժական հաղորդակցման մշակույթի զարգացում:

Համակարգչային ծրագրերի իմացություն

1. Համակարգչային ծրագրերի ազատ տիրապետում և դասավանդման գործընթացում տեղեկատվական ու հաղորդակցական տեխնոլոգիաներ կիրառելու հմտություն:

Դասախոսի մասնագիտական որակներին ներկայացվող պահանջները

1. **Գիտի** դասավանդվող գիտակարգը, ընդհանուր պատմագիտության հասկացությանը համակարգը, հայոց պատմությունը, համաշխարհային պատմության կարևոր իրադարձությունները, հայոց և համաշխարհային պատմության պարբերականացումը և առանցքային խնդիրները, հայոց պատմության սկզբնաղբյուրները և պատմագրությունը, պատմական հարակից գիտությունների խնդիրները, պատմագիտության համար դրանց նշանակությունն ու օգտակարությունը, ժամանակակից կրթության հիմնախնդիրներն ու հասկացությունները, մանկավարժության հիմունքները, կրթության բնագավառի օրենսդրությունը, կրթական փաստաթղթերով ներկայացվող պահանջները, ժամանակակից կրթության հիմնախնդիրներն ու հասկացությունները, մանկավարժական նորագույն տեխնոլոգիաները, հոգեբանամանկավարժական հետազոտությունների պլանավորման նպատակը, ներառական կրթության կազմակերպման գործընթացի առանձնահատկությունները,
2. **Կարող է** քննադատաբար մեկնաբանել և գնահատել հայոց և համաշխարհային պատմության, պատմագրության հարցերը, աշխատել տարբեր լսարաններում, տարբեր մանկավարժական մեթոդներով, վերլուծել պատմական նյութերի, սկզբնաղբյուրների հետազոտության և գնահատման մեթոդները, վերլուծել ուսուցման գործընթացը, դրսևորել հաղորդակցական կարողություններ ուսուցման գործընթացում: Քննադատաբար վերլուծել և գնահատել տարբեր կրթական մոտեցումները, կազմակերպել և համակարգել ուսուցման գործընթացը, դասավանդման, հետազոտության և հոգեբանամանկավարժական գնահատման մեթոդները:
3. **Տիրապետում է** պատմագիտական կատեգորիաներին, պատմագիտության մեթոդներին, հայոց և համաշխարհային պատմության փուլային ժամանակաշրջաններին, ինչպես նաև մանկավարժական հմտություններին, ինքնակրթության, անձնային և մասնագիտական աճի, մանկավարժի անհատական գործունեության մոդելի ձևավորման հմտություններին, տվյալ ուսուցման ձևի կազմակերպման համար անհրաժեշտ իրազեկություններին (կոմպետենցիաներին):

16. ՍՈՎՈՐՈՂԻ ՀԵՏԱԳԱ ՌԻՍՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Պատմության մագիստրոսը պատրաստ է կրթությունը շարունակելու՝

- Ասապիրանտուրայում՝ ստանալու հետազոտողի որակավորում (գիտությունների թեկնածուի գիտական աստիճան):

17. ՍՈՎՈՐՈՂԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՈԼՈՐՏՆԵՐԸ

Պատմություն կրթական ծրագրի շրջանավարտները կարող են զբաղվել գիտական, հետազոտական աշխատանքով, աշխատել հանրակրթական դպրոցներում՝ որպես պատմության, հասարակագիտության և հայ եկեղեցու պատմության ուսուցիչ, վարժարաններում, քոլեջներում, բուհերում՝ որպես պատմության ուսուցիչ, դասախոս, թանգարաններում՝ որպես գիտաշխատող, արխիվներում՝ որպես արխիվապահ:

18. ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ՌԻՍԿՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ԿԱՅՈՒՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Գիտելիքը մարդու զարգացմանը նպաստող գործիք լինելուց բացի նաև պատասխանատվության խորհրդանիշ է: Մեզանից յուրաքանչյուրը կրթվում է՝ ինքն իրեն, միջավայրին ու նաև երկրին օգտակար լինելու համար: Այս առումով կարևոր է մասնագիտական կրթական ծրագրի ռիսկայնությունն իրատեսորեն գնահատելը, նվազագույնի հասցնելը, հետևաբար՝ կայունությունն ապահովելը:

Գավառի պետական համալսարանի «Պատմություն» մասնագիտական կրթության ծրագրի հիմնական նպատակը հանրապետության հանրակրթական դպրոցներին և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններին բարձրորակ պատմաբան կադրերով ապահովելն է:

Գավառի պետական համալսարանում իրականացվող «Պատմություն» մասնագիտական կրթական ծրագրի կայունությանը նպաստող գործոններն են.

- ✓ Պատմություն մասնագիտության նկատմամբ եղած հասարակական պահանջարկը, կրթական համակարգում և մշակութային օջախներում աշխատելու հնարավորությունը:
- ✓ Մասնագիտական կրթական ծրագրի իրականացումը, բակալավրի մանկավարժության որակավորմամբ պատմաբանների՝ մանկավարժության մագիստրատուրայի որակավորմամբ սովորելու իրավունքը, ԳՊՀ գործընկեր եվրոպական բուհերում պատմաբան ուսանողների սովորելու հնարավորությունը:

- ✓ Հասարակական գիտությունների ամբիոնի համալրվածությունը, որը համապատասխանում է իրականացվող մասնագիտական կրթական ծրագրերի պահանջներին:
- ✓ Գավառի պետական համալսարանի պաշտոնական կայքէջի միջոցով ուսանողների և դասախոսների միջև մշտապես գործնական կապերի ապահովվածությունը, որը ընձեռում է գործընթացի հետադարձ կապը:
- ✓ Պատմագիտության բնագավառի ճանաչված և հեղինակավոր մասնագետներին ուսումնական գործընթացի մեջ ներգրավումը:
- ✓ Սովորողների համար պրակտիկայի առկայությունը՝ կրթօջախներում, թանգարաններում:
- ✓ Կրթական համակարգին առաջադրվող պահանջներին համապատասխան կրթական ծրագրերի վերամշակումն ու արդիականությունը:
- ✓ ԳՊՀ-ի Վարշամ Ավետյանի անվան թանգարանի և մանկավարժահոգեբանական կենտրոնի առկայությունը:
- ✓ Ուսումնական վավերագրական ֆիլմերի ուսուցման գործընթացում օգտագործումը:
- ✓ Էլեկտրոնայի ուսուցման «Learn.GSU» համակարգի, էլեկտրոնային գրադարանի՝ «E-Library.GSU» առկայությունը:

Միաժամանակ, կրթական ծրագիրը գերծ չէ ռիսկայնությունից:

Ծրագրի կայունությանը սպառնում են ՀՀ Գեղարքունիքի մարզի ժողովրդագրական բացասական միտումները, ավելացող արտագաղթը, աշխատատեղերի պակասը, գործազրկությունը, ուսանողների մեծ մասի ընտանիքների սոցիալական անապահով վիճակը, ուսման վարձը վճարելու դժվարությունները, դիմորդների թվի զգալի նվազումը, «Պատմություն» մասնագիտության ուսանողների՝ եվրոպական ծրագրերին մասնակցելու համար անհրաժեշտ օտար լեզվի իմացության ցածր մակարդակը: Մասնագիտական կրթական ծրագրի ռիսկայնությունը հաղթահարելու և կայունությունը ապահովելու միջոցներ ենք համարում ուսանողների ուսման վարձավճարների փոխհատուցումը ԳՊՀ-ի և տարբեր հիմնադրամների կողմից, ուսանողների համար կազմակերպվող օտար լեզվի լրացական դասընթացները, ուսանողական գիտաժողովները, ՏՀՏ-ների և արհեստական բանականության գործիքների ընձեռած հնարավորությունների օգտագործումը, հեռավար դասերի

անցկացումը, օգտակար էլեկտրոնային պաշարների օգտագործումը, վեբինարներին ուսանողների մասնակցությունը, «Պատմություն» մասնագիտական կրթական ծրագրի բարելավման նպատակով համադրական վերլուծության (բենչմարքինգի) իրականացումը:

ՄԱՍ I. ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

1. Կրեդիտային համակարգի հիմնադրույթները

Կրեդիտային համակարգը ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեդիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման, արժևորման, կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ բովանդակության և քանակի ձեռքբերումից հետո:

Կրեդիտների փոխանցման և կուտակման համակարգը (ECTS) միասնական համաեվրոպական կրեդիտային համակարգ է, որտեղ ուսանողի լրիվ ուսումնական բեռնվածքը մեկ ուսումնական տարում գնահատվում է 60 ECTS կրեդիտ: Այն նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռք բերած կրթական արդյունքների չափման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:

ECTS համակարգի կարևոր հատկանիշներն են.

- ✓ կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեդիտների անհրաժեշտ քանակը,
- ✓ կրեդիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի՝ ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին. դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին, մագիստրոսական թեզի պատրաստմանը, պաշտպանությանը և այլ աշխատանքներին,
- ✓ կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները՝ ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների համառոտագրերը, նախապայմանները և հատկացված կրեդիտները, դասավանդման և ուսանողների գիտելիքների ստուգման ու գնահատման մեթոդները և այլն, հրապարակվում են վաղօրոք (տպագրվում և/կամ տեղադրվում են ԳՊՀ կայքէջում):

ECTS կրեդիտը դասընթացը (կրթական մոդուլը) ավարտելու և դրա ելքային կրթական արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ուսումնառության ժամաքանակով արտահայտված բեռնվածքի չափման համընդունելի միավոր է, որը տրվում է ուսանողին դասընթացով նախանշված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:

ECTS կրեդիտի կարևոր հատկանիշներն են.

- ECTS կրեդիտով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն իրականացվող բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը

դասախոսություններին, սեմինար և գործնական պարապմունքներին, լաբորատոր աշխատանքներին և պրակտիկաներին, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանք հանձնելը, ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքը, մագիստրոսական թեզի պատրաստումն ու պաշտպանությունը և այլն,

- կրեդիտը չափում է ուսանողի ուսումնական բեռնվածքը և նրա ուսումնական աշխատանքի (ուսումնառության) ծավալը,
- կրեդիտը ուսանողին տրվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված ելքային կրթական արդյունքի գնահատման շեմային չափանիշները բավարարելուց հետո: Ուսանողը վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների ողջ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ թվանշանների) հետ միասին,
- կրեդիտը չի փոխարինում ուսանողի՝ թվանշաններով գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով,
- կրեդիտը չի չափում ուսանողի ստացած գիտելիքի որակը, այն չափվում է գնահատականներով:

2. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և մագիստրոսի կրթական ծրագրի աշխատածավալը

2.1. ԳՊՀ-ում մագիստրոսի կրթական աստիճանում ուսանողի տարեկան ուսումնական բեռնվածությունը կազմում է 1800 ժամ, որը համարժեք է 60 ECTS կրեդիտի:

2.2. 1 ECTS կրեդիտը համարժեք է ուսանողի 30 ժամ լրիվ (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն) ուսումնական բեռնվածությանը:

2.3. Ուսումնական տարվա տևողությունը 20 շաբաթ է, որից 14-ը տրամադրվում է ուսումնական պարապմունքներին: Ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է 2 կիսամյակով՝ աշնանային և գարնանային: Ըստ այդմ՝ կիսամյակի ուսումնական պարապմունքների տևողությունը սահմանվում է 14 շաբաթ:

2.4. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լրիվ ծանրաբեռնվածության առավելագույն չափը 45 ժամ է, որը համարժեք է 1.5 ակադեմիական կրեդիտի:

2.5. Մագիստրոսի կրթական ծրագրում ընդգրկված ուսանողը կիսամյակում պետք է ունենա 30 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (10% թույլատրելի շեղումով), իսկ մեկ ուսումնական տարում՝ 60 կրեդիտ:

2.6. Մագիստրոսի կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը 120 կրեդիտ է:

3. Դասընթացները և կրթական մոդուլները

3.1. Ուսումնական ծրագրում (պլանում) ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների նշումով:

3.2 Մեծածավալ դասընթացները բաժանված են 1 կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների:

3.3 Դասընթացները (կրթական մոդուլները) իրենց յուրացման բնույթով բաժանվում են 2 հիմնական խմբի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ՝ ամրագրված որոշակի կիսամյակներում,

բ) կամընտրական դասընթացներ, որոնք առաջարկվող ցանկից ընտրում է ուսանողը, իսկ դրանց յուրացման կիսամյակը կարող է լինել ինչպես ամրագրված, այնպես էլ ազատ:

4. Ուսումնական ծրագիրը

4.1. Մագիստրոսի ուսումնական ծրագիրը ներառում է երկու հիմնական կրթամաս՝ ուսումնական և հետազոտական, ինչպես նաև կրթական այլ մոդուլներ:

Ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը ներկայացված է ստորև.

Աղյուսակ 1

Կրթամասերի բաշխումն ըստ կրեդիտների

	1-ին կիսամյակ	2-րդ կիսամյակ	3-րդ կիսամյակ	4-րդ կիսամյակ	Ընդամենը
Ուսումնական	27	24	13	8	72
Հետազոտական	3	6	15	24	48

Կրթամասերի բաշխումն՝ ըստ կրեդիտների

Աղյուսակ 2

Կրթամաս	Կրեդիտներ
Ուսումնական	72
Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ	6
Մասնագիտացված պատրաստման դասընթացներ	66
Տիտղոսային ծրագրի պարտադիր դասընթացներ	54
Տիտղոսային ծրագրի կամընտրական դասընթացներ	12
Հետազոտական	48
Գիտական սեմինար	9
Գիտահետազոտական աշխատանք	15
Գիտահետազոտական պրակտիկա	6
Գիտամանկավարժական պրակտիկա	6
Մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն	12
Ընդամենը	120

4.2. Ըստ մասնագիտությունների՝ կրթամասերին հատկացվող կրեդիտների քանակը կարող է ունենալ մինչև 20% շեղում: Ուսումնական կիսամյակի համար սահմանված է 20 շաբաթյա տևողությունը, որից 14-ը հատկացվում է տեսական ուսուցմանը, իսկ 6-ը՝ քննաշրջանի համար:

5. Ուսումնական խորհրդատուների ծառայությունը

5.1. Կրեդիտային համակարգով սովորող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ֆակուլտետը կազմակերպում է ուսումնական խորհրդատուների /կուրսղեկների/ ծառայություն, որում ընդգրկվում են մասնագիտության ուսումնական ծրագրերի քաջատեղյակ մասնագետներ:

5.2. Ուսումնական խորհրդատուն իրականացնում է խորհրդատվական ծառայություններ մեկ կամ մի քանի հարակից մասնագիտությունների գծով և հսկում իրեն կցված ուսանողների ուսումնական առաջընթացը՝ առաջինից մինչև ավարտական կուրս:

5.3. Խորհրդատուն ներկայացնում է ուսանողների ուսումնական շահերը, կրթական գործընթացի հետ կապված տարաբնույթ հարցերի շուրջ նրանց համար պարբերաբար կազմակերպում խմբակային և անհատական խորհրդատվություններ:

5.4. Անհրաժեշտության դեպքում, ելնելով ուսանողների պահանջներից, կազմակերպվում է լրացուցիչ խորհրդատվություն՝ ընդգրկելով տվյալ կամ հարակից մասնագիտությամբ և անհրաժեշտ որակներով խորհրդատուի (խորհրդատուների):

6. Ուսանողի գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

Մագիստրոսների գիտելիքների գնահատման համար կիրառվում է համալսարանում գործող 100 միավորանոց սանդղակը՝ համապատասխան ECTS համակարգում գործածվող տառային նիշերի:

Դասընթացի գնահատման համար գործածվում է գնահատականի աստիճանական կուտակման սկզբունքը:

Աղյուսակ 3

Գնահատականը	Նշանակումը	Թվանշանը	Միավորը
Գերազանց	A +	4,0	95-100
	A	4,0	87-94
	A -	3,7	81-86
Լավ	B+	3,3	75-80
	B	3,0	67-74
	B-	2,7	61-66
Բավարար	C+	2,3	55-60
	C	2,0	46-54
	C-	1,7	40-45
Անբավարար	D	1,0	0

Չներկայացած	F	-	0
Ստուգված	S	-	≥40
Չստուգված	U	-	< 40

Ուսանողի ստուգարքային գրքույկում և դասընթացի քննական ամփոփագրում հանրագումարային միավորի հետ մեկտեղ փակագծերում նշվում է նաև համապատասխան գնահատականը (օրինակ՝ A (4,0)):

6.1. Դասընթացներից, որոնցից ուսանողը վաստակել է 40-ից ցածր միավոր կամ գնահատվել է «չստուգված», կրեդիտներ չեն տրվում: «Ստուգված» գնահատման դեպքում ուսանողի օգտին վարկանիշային միավորներ չեն գրանցվում, հետևապես այն չի ազդում ուսանողի միջին որակական գնահատականի վրա:

6.2. Միավորների բաշխումն ըստ գործոնների.

Տեսական դասընթացների համար

Աղյուսակ 4.

Գնահատվող աշխատածները	Ընդհանուր գնահատականի կառուցվածքը
ա) Մասնակցությունը դասընթացին	10 միավոր
բ) Գիտելիքների ընթացիկ բանավոր կամ գրավոր ստուգում	50 միավոր
գ) Գիտելիքների ամփոփիչ ստուգում	40 միավոր
Ընդհանուր գնահատականը	100 միավոր

Գործնական դասընթացների համար

Աղյուսակ 5.

Դասընթացի աշխատածները	Գնահատման կառուցվածքը
ա) Մասնակցությունը դասընթացին	10 միավոր
բ) Ընթացիկ ստուգումներ	40 միավոր
գ) Գիտելիքների ամփոփիչ ստուգում (ավարտական քննություն)	50 միավոր
Ընդհանուր գնահատականը	100 միավոր

Ծանոթություն 1. Գիտական սեմինարները, պրակտիկաները, ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքները ենթակա են գնահատման ստուգված/չստուգված ձևաչափով, որը չի ենթադրում գործոնային հաշվարկ:

Ստուգումը կատարվում է մագիստրոսի գիտական ղեկավարի կամ ամբիոնի վարիչի կողմից:

6.3.Քննությունը համարվում է հանձնված, եթե դասընթացի գնահատման ամբողջական արդյունքը գերազանցում է 40 միավորը կամ գնահատման սանդղակի 40%-ը: Եթե դասընթացի գնահատման ամբողջական արդյունքը պակաս է 40 միավորից, ապա թույլատրվում է դասընթացի վերահանձնում: Դրական գնահատված դասընթացի վերահանձնում չի թույլատրվում: Մագիստրոսը հեռացվում է համալսարանից՝ համաձայն ՀՀ բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ուսանողների հեռացման (ազատման) և վերականգնման կարգի:

Մագիստրոսական թեզի գնահատման գործոններ

Աղյուսակ 6

h/h	Չափանիշներ	Միավորը
1	Արդյունարար գնահատականը	0-100
2	Տառային նշանակումը և թվային նշանակումը	C- - A+/1,7 – 4,0

Աղյուսակ 7

h/h	Գործոններ	Միավոր
1	Թեզի թեմայի արդիականությունը, նորույթը	10
2	Թեզի ընդհանուր բնութագիրը (հետազոտության առարկան, նպատակը, խնդիրները, կառուցվածքը, մեթոդները, աղբյուրները, այլ), բովանդակության ամբողջականությունը, հետազոտության արդյունքները և արված եզրակացությունները և առաջարկությունները	50
3	Մագիստրոսական թեզին ներկայացվող պահանջների պահպանումը (շարադրանքի որակը, մեջբերումները, հղումները, օգտագործված գրականության ցանկը, համառոտագրությունները, աղյուսակները, հավելվածները, տեխնիկական այլ պահանջներին համապատասխանությունը)	10
4	Թեզի ներկայացումը, պաշտպանությունը	30

Ուսանողների գիտելիքների որակի ստուգման ձևերը

Ուսումնական գործընթացի կազմակերպման ընթացքում, օգտագործելով ակադեմիական կրեդիտների կուտակման համակարգը, կիրառվում են ուսանողների գիտելիքների որակի ստուգման հետևյալ տեսակներն ու ձևերը.

7. Ընթացիկ ստուգում

7.1. Ընթացիկ ստուգման ձևեր կարող են հանդիսանալ հարցումները, կարճատև ելույթները գործնական և սեմինար պարապմունքների ժամանակ, լսարանային

ստուգողական աշխատանքները, ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի արդյունքները, հոդվածը, զեկուցումը, թեստերի լուծումը և այլն:

7.2. Ընթացիկ ստուգման ժամանակ դասախոսը գնահատում է ուսանողի պատրաստվածությունը գործնական և սեմինար պարապմունքներին, գնահատում է նյութի յուրացման մակարդակը, լսարանային աշխատանքներին նրա մասնակցությունը և ի հայտ է բերում ուսանողների պատրաստվածության թերությունները՝ տվյալ դասընթացի մեթոդները կատարելագործելու, պարապմունքների ընթացքում ուսանողների աշխատանքը ակտիվացնելու և իր կողմից ուսանողին անհատական օգնություն ցուցաբերելու նպատակով:

7.3. Ողջ ուսումնառության ընթացքում ուսանողների գիտելիքների ստուգման համար ընթացիկ ստուգումները իրականացվում են այն դասախոսների կողմից, ովքեր անցկացնում են գործնական կամ սեմինար պարապմունքները:

7.4. Անկախ ընթացիկ ստուգման տեսակից՝ դասախոսը պարտավոր է անցկացնել տվյալ խմբի բոլոր ուսանողների ընթացիկ ստուգում և գնահատում:

7.5. Ընթացիկ ստուգման արդյունք են համարվում այն միավորներով արտահայտված գնահատականները, որոնք ուսանողը հավաքում է ընթացիկ ստուգման համար տրված բոլոր աշխատանքներից և հաշվարկված ընթացիկ ստուգման գնահատականի մեջ նրա համամասնությունից:

7.6. Ընթացիկ ստուգման ձևերը որոշվում են դասախոսների կողմից՝ հաշվի առնելով տվյալ դասընթացից ուսումնական պլանով նախատեսված պարապմունքի ձևերը:

7.7. Եթե ուսումնական պլանի համաձայն որևէ դասընթացից գործնական կամ սեմինար պարապմունք նախատեսված չէ, ապա ընթացիկ ստուգումն անցկացվում է դասախոսի կողմից տվյալ դասընթացի առարկայական ծրագրով նախատեսված պարտադիր գրավոր աշխատանքների (ստուգողական աշխատանք, թեստեր և այլն) կամ բանավոր հարցման միջոցով:

7.8. Ընթացիկ ստուգումների ձևերը պետք է ունենան իրենց տեսակարար կշիռը ընդհանուր գնահատականի մեջ, և այդ տեսակարար կշիռների գումարը պետք է հավասար լինի 1-ի:

Օրինակ 1.

Հ/հ	Ընթացիկ և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի ստուգման ձևերը	Ընթացիկ և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի ստուգման	Ընթացիկ և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի ստուգման	Ընթացիկ և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի ստուգման

		գնահատականի մեջ յուրաքանչյուրի տեսակարար կշիռը	յուրաքանչյուր ձևին տրվող միավորը /30 միավորի շրջանակներում/	տեսակին տրվող գնահատականը /5սյունակի միավորը.= 3սյ.*4սյ./
1	2	3	4	5
1.	Ստուգողական աշխատանք			
2.	Գործնական պարապմունք	0,4	27	10,8
3.	Սեմինար պարապմունք	0,4	28	11,2
4.	Թեստ			
5.	Հարցում	0,2	16	3,2
6.	Այլ /դասախոսի ընտրությամբ/			
Ընդամենը /Ընթացիկ ստուգման վերջնական գնահատականը կլորացվում է՝ ի օգուտ ուսանողի/				25,2=26

1) քննությամբ ավարտվող մոդուլի պարագայում՝

Օրինակ 2.

Հ/հ	Ընթացիկ և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի ստուգման տեսակները	Ընթացիկ և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի ստուգման գնահատականի մեջ յուրաքանչյուրի տեսակարար կշիռը	Ընթացիկ և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի ստուգման յուրաքանչյուր ձևին տրվող միավորը /15 միավորի շրջանակներում/	Ընթացիկ և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի ստուգման տեսակին տրվող գնահատականը /5սյունակի միավորը.= 3սյ.*4սյ./
1	2	3	4	5

1.	Ստուգողական աշխատանք			
2.	Գործնական պարապմունք	0,4	11	4,4
3.	Սեմինար պարապմունք			
4.	Թեստ	0,6	14	8,4
5.	Հարցում			
6.	Այլ /դասախոսի ընտրությամբ/			
Ընդամենը /Ընթացիկ ստուգման վերջնական գնահատականը կլորացվում է՝ ի օգուտ ուսանողի/				12,8=13

Այսպիսով, $V_{\text{ընթ}} = 4x * 9x.$, որտեղ

$V_{\text{ընթ}}$ -ն ընթացիկ ստուգման և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի վերջնական գնահատականն է,

$4x$ -ն՝ ընթացիկ ստուգման և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի տվյալ ձևի տեսակարար կշիռը,

$9x$ -ն՝ ընթացիկ ստուգման և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի տվյալ ձևի գնահատականը:

Ընթացիկ ստուգման և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի օգտագործված ձևերի տեսակարար կշիռը հավասար է $1/0,4+0,4+0,2=1/$, $0,4+0,6=1/$:

Ընթացիկ ստուգման և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի վերջնական գնահատականը կարող է կլորացվել ի օգուտ ուսանողի, մինչև մոտակա ամբողջ թիվը: Ընթացիկ ստուգման և ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի համար դասախոսը կարող է հատկացվող միավորների շրջանակներում կիրառել նաև այլ մոտեցում՝ նախապես այն սահմանելով դասընթացի առարկայական ծրագրում և տեղյակ պահել ուսանողներին:

8 Հանրագումարային ստուգում

8.1. Հանրագումարային ստուգման ձևերն են քննությունները և հանրագումարային ստուգարքները (այն մոդուլներից, որոնցից քննություն չի անցկացվում):

8.2. Հանրագումարային ստուգումը նպատակ ունի բացահայտել և գնահատել ուսանողների տեսական գիտելիքներն ու գործնական հմտությունները տվյալ դասընթացից:

8.3. Հանրագումարային ստուգման արդյունք է համարվում գնահատականը՝ վերը բերված աղյուսակում վերջնական քննությանը հատկացված 40 միավորի շրջանակում, որը դասախոսի կողմից նշանակվում է ընդհանուր ստուգման տեղեկագրի համապատասխան բաժնում:

8.4. Հանրագումարային ստուգումների ժամանակացույցը գնահատման գործոնների և սկզբունքների հետ միասին հաստատվում է ֆակուլտետի դեկանի կողմից և տեղեկացվում դասախոսներին ու ուսանողներին՝ անցկացման ժամկետից ոչ ուշ, քան մեկ շաբաթ առաջ:

8.5. Տվյալ դասընթացից հանրագումարային ստուգմանը մասնակցելու և գնահատվելու իրավունք ունեն միայն այն ուսանողները, ում հաճախելիության տոկոսը բարձր է առարկայական ծրագրում նշված նվազագույն ցուցանիշից, ինչը 40%-ից ցածր չպետք է լինի:

8.6. Հաճախելիությունը գնահատվում է հետևյալ կերպ.

հաճախելիության ցուցանիշը հավասար է մի մեծության, որը ստացվում է ուսանողի կողմից տվյալ դասընթացին ներկա գտնված ժամաքանակը բազմապատկած 10-ով և արդյունքը բաժանած դասընթացի ընդհանուր ժամաքանակի վրա:

Դասընթացի ընդհանուր ժամաքանակ

8.7. Հանրագումարային ստուգման գնահատման ժամանակ այդ գնահատման բաղադրիչ տարրերը պետք է ունենան իրենց տեսակարար կշիռները, որոնք պետք է նախապես սահմանված լինեն դասախոսի կողմից՝ հաշվի առնելով տվյալ դասընթացի առանձնահատկությունները:

8.8. Ուսանողի վերջնական գնահատականը հաշվարկվում է վերոհիշյալ բոլոր գործոններից վաստակած միավորների գումարումով: Ստացված գումարային միավորը՝ ըստ գնահատման վերաբերյալ համակարգի, համապատասխանեցվում է տառային նշանակումներին: Ըստ այդմ՝ համապատասխան A-, A, A+, B-, B, B+, C-, C, C+, S գնահատականները դրվում են տեղեկագրի և ուսանողի ստուգման գրքույկի մեջ, իսկ D, F, U գնահատականները՝ միայն տեղեկագրի մեջ:

8.9. Այն ուսանողները, ովքեր ստանում են «անբավարար», «չստուգված» կամ «չներկայացած», համարվում են ակադեմիական պարտք ունեցողներ:

9. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը

9.1 Ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար ԳՊՀ ֆակուլտետները յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են ակադեմիական տեղեկագիր, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած արդյունարար գնահատականներն՝ ըստ կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը:

9.2 Ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ ընթացքում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:

9.3 Ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և մինչև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները՝

- ✗ ծրագրային կրեդիտների քանակը,
- ✗ որակավորման կրեդիտների քանակը,
- ✗ վարկանիշային միավորները,
- ✗ միջին որակական գնահատականը:

9.4 Ծրագրային կրեդիտը (ԾԿ) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած կրեդիտների գումարն է:

9.5 Որակավորման կրեդիտը (ՈԿ) գումարային կրեդիտների այն մասն է, որը գնահատված է տարբերակված գնահատականներով.

$$\text{ՈԿ} = \text{Կրեդիտ}$$

9.6 Վարկանիշային միավորը $\text{¥}\text{ՎՄ}^{\text{a}}$ յուրաքանչյուր կրեդիտի համար ուսանողի ստացած գնահատականների գումարն է, որը հաշվարկվում է որպես առանձին դասընթացների (մոդուլների) գնահատված կրեդիտների և դրանց արդյունարար գնահատականների արտադրյալների գումար.

$$\text{ՎՄ} = \text{Կրեդիտ} \cdot \text{Գարդ.}$$

որտեղ Գարդ.-ը ուսումնական մոդուլից ստացված արդյունարար գնահատականն է (օրինակ, եթե 2 կրեդիտանոց դասընթացը գնահատվել է 3,0, ապա տվյալ դասընթացի վարկանիշային միավորը հավասար է 2 կրեդիտ $3,0 = 6$ ՝ 8 հնարավորից):

9.7 Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) կրեդիտներով կշռված գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները որակավորման կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 1/100-ի ճշտությամբ).

$$\text{ՄՈԳ} = \frac{\text{ՎՄ}}{\text{ՈԿ}}$$

9.8 Հաշվառվում և տեղեկագրում գրանցվում են ակադեմիական կիսամյակային (հաշվարկված առանձին կիսամյակի համար) և արդյունարար (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը:

10. Լուծարքի, առարկայի կրեդիտը չստանալու և համալսարանից հեռացվելու պայմանները

Լուծարք

10.1 Լուծարք կազմակերպվում է ամփոփիչ քննության կամ ստուգարքի համար:

10.2 Լուծարք է կազմակերպվում, երբ վերջնական հաշվարկային գնահատականը համապատասխանում է «D»-ի քննության պարագայում /կամ «U»-ի ստուգարքի

պարագայում/ և գումարային ամփոփիչ գնահատականի արժեքը ավել է կամ հավասար 25-ից և պակաս՝ 40-ից:

10.3 Ամփոփիչ ստուգումից հետո դեկանատը կազմում է լուծարքին թույլատրված ուսանողների ցուցակը՝ այն հասանելի դարձնելով ուսանողներին և ամբիոններին:

10.4 Լուծարքին թույլատրված ուսանողը քննությունը կամ ստուգարքը կարող է հանձնել մեկ անգամ՝ դեկանատի կողմից հաստատված ժամանակացույցին համապատասխան:

10.5. Առարկայի կրեդիտը չստանալու և համալսարանից հեռացվելու պայմանները Ուսանողը չի ստանում տվյալ առարկայի կրեդիտը, եթե՝ այդ առարկայից ստացել է «D» կամ «U» գնահատական, որի արժեքը պակաս է 25-ից, այդ առարկայից ստացել է «D» կամ «U» գնահատական, որի արժեքը ավել կամ հավասար է 25-ի և պակաս 40-ից, թույլատրվել է ամփոփիչ քննության կամ ստուգարքի լուծարքին, և լուծարքի արդյունքում գումարային ամփոփիչ գնահատականի արժեքը չի բարձրացել 40-ից:

10.6 Կիսամյակի արդյունքներով ուսանողը համալսարանից հեռացվում է, եթե նա չի հավաքել 30 կրեդիտ, այսինքն՝ մեկ և ավելի առարկայից կրեդիտ չի ստացել:

11. Դասընթացի վերահանձնումը և կրկնումը

11.1 Դրական գնահատված դասընթացի քննության/ստուգման կրկնում (վերահանձնում) չի թույլատրվում:

11.2 Գնահատման տեսանկյունից չեն առանձնացվում հարգելի և ոչ հարգելի պատճառներով բացակայության դեպքերը:

11.3 Քննությանը կամ ստուգմանը չներկայանալը համարվում է հարգելի միայն 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում դեկանատում գրանցված՝ սահմանված կարգի բժշկական տեղեկանքի և դիմումի առկայության դեպքում:

11.4 Հարգելի պատճառով ընթացիկ ստուգմանը չներկայացած ուսանողն այն կարող է վերահանձնել մինչև հաջորդ ընթացիկ ստուգումն ընկած ժամանակահատվածում՝ նախապես այն համաձայնեցնելով դեկանատի/պարապոզ դասախոսի հետ:

11.5 Հարգելի պատճառով եզրափակիչ քննությանը չներկայացած ուսանողը դեկանատի թույլտվությամբ քննաշրջանի ընթացքում կարող է վերահանձնել այն:

11.6 Եզրափակիչ քննությունից «անբավարար» գնահատական ստացած կամ անհարգելի պատճառներով դրան չմասնակցած ուսանողը ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում կարող է վերահանձնել այն, եթե տվյալ դասընթացից նրա արդյունարար գնահատականը փոքր է 40-ից, սակայն բարձր է 25-ից:

11.7 Սահմանված ժամկետներում ընթացիկ ստուգումներն ու անհարգելի պատճառով չհանձնած կամ արդյունարար նվազագույն 1,7 միավորը չհավաքած ուսանողներն իրավունք ունեն դրանք լրացնելու և հանձնելու ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում:

11.8 Հաջողությամբ հանձնված դասընթացների կրեդիտները կուտակվում են ուսանողի ակադեմիական տեղեկագրում և ուժի մեջ մնում՝ անկախ կիսամյակում ցածր առաջադիմությամբ պայմանավորված ուսման ընդհատման հանգամանքից:

11.9 Կրեդիտների կուտակման գործառույթի շնորհիվ վերանում է տարբեր պատճառներով ուսումնառությունն ընդհատած և այն վերսկսող ուսանողի կողմից կիսամյակը ամբողջությամբ կրկնելու անհրաժեշտությունը:

12. Մագիստրոսական ծրագրի հետազոտական հատվածի կազմակերպման ընթացակարգ

12.1. Հետազոտական մոդուլների ժամանակացույցը

Յուրաքանչյուր կիսամյակի երկրորդ շաբաթվա ընթացքում ծրագրի ղեկավարը կազմում և մագիստրանտներին է ներկայացնում տվյալ կիսամյակի հետազոտական օրացույցը (ծրագրի հետազոտական հատվածով նախատեսվող կրթական մոդուլների կազմակերպման ժամանակացույցը): Այն, ըստ կիսամյակի բովանդակության, ներառում է գիտական սեմինարների և պրակտիկաների կատարման ժամանակացույցերը:

12.2. Ատեստավորման կարգը

Ծրագրի հետազոտական հատվածով նախատեսված կրթական մոդուլների հաշվետվության համար կիրառվում է ստուգված/չստուգված նշումով ատեստավորման եղանակ: Գիտական սեմինարների և պրակտիկաների, ինչպես նաև ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքների ատեստավորումը կատարում է ծրագրի ղեկավարը, մագիստրանտի գիտական ղեկավարը կամ համապատասխան որակավորման ունեցող այլ անձ: Ուսումնառության առաջին կիսամյակի ավարտին ծրագրի համապատասխան հետազոտական մոդուլից ատեստավորում չստացած մագիստրանտներին հնարավորություն է տրվում շարունակելու ուսումը երկրորդ կիսամյակում՝ այդ ընթացքում կատարելով չատեստավորված մոդուլով նախատեսվող աշխատանքը: Երկրորդ և երրորդ կիսամյակներում որևէ մոդուլով չատեստավորված մագիստրանտները հեռացվում են համալսարանից: Մագիստրանտը հեռացվում է համալսարանից՝ համաձայն ՀՀ բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում ուսանողների հեռացման (ազատման) և վերականգնման կարգի:

13. Ծրագրի Ամփոփիչ ատեստավորման կազմակերպումը

13.1. Ամփոփիչ ատեստավորման ընթացակարգը

Ծրագրի ամփոփիչ ատեստավորման կազմակերպման համար հատկացվում են ուսումնառության վերջին 4 շաբաթները, որոնց ընթացքում նախատեսվում է.

ա/ թեզի ներկայացում մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ամբիոնի քննարկմանը: Թեզի հետ միասին ներկայացվում է գիտական ղեկավարի կարծիքը, որը ներառում է մագիստրանտի աշխատանքի հիմնավորված գնահատական,

բ/. մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ամբիոնի կողմից ընդդիմախոսի՝ արտաքին գրախոսողի նշանակում,

գ/. մագիստրոսական թեզի նախնական քննարկում մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի, մագիստրանտի գիտական ղեկավարի, պաշտոնական ընդդիմախոսի կողմից՝ մագիստրանտի մասնակցությամբ:

դ/. Էական դիտողությունների առկայության դեպքում մագիստրոսի աստիճան հայցողը պարտավոր է երկշաբաթյա ժամկետում վերամշակել թեզը և լրացուցիչ քննարկման ներկայացնել այն: Լրացուցիչ քննարկման արդյունքում դրական եզրակացության դեպքում թեզը մագիստրոսական ծրագիրն իրականացնող ամբիոնի կողմից երաշխավորում է պաշտպանության: Եզրակացության մեջ նշվում է թեզի հիմնավորված գնահատականը:

ե/. մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի նիստում և մագիստրոսի աստիճանի շնորհում:

13.2. Մագիստրոսական թեզի գնահատման կարգը

Մագիստրոսական թեզի պաշտպանության գնահատումը կատարվում է 100 միավորանոց սանդղակով /գնահատականը գոյանում է գիտական ղեկավարի, պաշտոնական ընդդիմախոսի և պաշտպանության ընթացքում թեզի ներկայացման և դրա շուրջ արված հարցադրումներին տրված պատասխանների գնահատումների հիման վրա/:

13.3. Ծրագրի ավարտական պահանջները

Որակավորում ստանալու համար մագիստրանտը պետք է ծրագրի կատարման ընթացքում լրացնի 120 կրեդիտ ուսումնագիտական բեռնվածություն, որից 72 կրեդիտ՝ ուսումնական հատվածից /այդ թվում՝ 60 կրեդիտ պարտադիր դասընթացներից, իսկ 12 կրեդիտ՝ կամընտրական դասընթացներից/ և 48 կրեդիտ՝ հետազոտական հատվածից:

Մինչև ամփոփիչ ատեստավորումը (մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն) ընկած ժամանակահատվածը մագիստրանտի ՄՈԳ-ը պետք է կազմի առնվազն 1,7: Հակառակ պարագայում, որակավորում ստանալու համար մագիստրանտը պետք է բարձրացնի իր առաջադիմության ցուցանիշը մինչև սահմանված նվազագույն արժեքը՝ կրկնելով անհրաժեշտ քանակությամբ դասընթացներ:

Մագիստրոսներին համապատասխան որակավորմամբ դիպլոմները (սովորական, գերազանցության) տրվում են՝ համաձայն ՀՀ բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում շրջանավարտների ամփոփիչ ատեստավորման անցկացման կարգի:

14. Կրեդիտների փոխանցումը

14.1 Այլ բուհերից ԳՊՀ մագիստրանտի կրթական ծրագրի կրեդիտները փոխանցելի են առանձին դասընթացների, դասընթացների խմբի կամ ուսումնառության որոշակի շրջանների տեսքով: Փոխանցումը կատարվում է ուսանողի հայտի հիման վրա՝ երկու բուհերի փոխադարձ համաձայնությամբ՝ ECTS կրեդիտների փոխանցման կանոնների պահպանմամբ:

14.2 Այլ ուսումնական ծրագրից ԳՊՀ մագիստրանտի ուսումնական ծրագիր կրեդիտներ կարող են փոխանցվել, եթե՝

ա) դրանց բովանդակությունները միանման են,

բ) կան բովանդակային ոչ էական տարբերություններ,

գ) առկա են բովանդակային տարբերություններ, սակայն վերջնական կրթական արդյունքները համարժեք են:

14.3 Այլ բուհում ԳՊՀ ուսանողի ուսումնառության որոշակի շրջանի (կիսամյակ, ուստարի) անցկացման դեպքում այդ ժամանակահատվածի ուսումնառության ծրագիրը դառնում է եռակողմ համաձայնագրի առարկա՝ ուսանողի, ԳՊՀ-ի և ընդունող/հյուրընկալող բուհի միջև:

14.4 Կրեդիտների փոխանցման և ուսանողների միջբուհական փոխանակման գործընթացների կազմակերպման համար Համալսարանն ունի ECTS-ի բուհական համակարգմամբ զբաղվող կառույց:

15. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

153.1 Ուսանողն իրավունք ունի՝

- ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար ԳՊՀ-ի կողմից առաջադրվող կամընտրական դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,
- միջբուհական փոխանակման և/կամ ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուստարի) ուսումնառելու այլ բուհում (ներառյալ՝ օտարերկրյա),
- փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ՝ օտարերկրյա)՝ համաձայն ՀՀ կառավարության սահմանած կարգի,
- ցանկացած կրթական աստիճանում ընդհատելու կամ շարունակելու ուսումնառությունը ԳՊՀ-ում, համաձայն գործող կարգի,
- հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը՝ ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար,
- մագիստրոսի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող պաշտոնական փաստաթղթի (դիպլոմի) հետ միասին անվճար ստանալու համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի հավելված (հայերեն և անգլերեն)՝ համաձայն ՀՀ կառավարության համապատասխան որոշման:

15.2 Ուսանողը պարտավոր է՝

- ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,
- կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,
- կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին:

**2024-2025 ուսումնական տարի
Աշնանային կիսամյակ**

11 սեպտեմբերի 2024թ. – 15 դեկտեմբերի 2024թ.	
Ուսուցման սկիզբ	11 սեպտեմբեր
Ուսուցման ավարտ	15 դեկտեմբերի
Ստուգարքների հանձնում	25 դեկտեմբերի – 29 դեկտեմբերի
Քննաշրջան	8 հունվարի - 26 հունվարի
Ձմեռային արձակուրդներ	29 փետրվարի – 9 փետրվարի

Գարնանային կիսամյակ

Աղյուսակ 7

12 փետրվարի 2025 թ. – 18 մայիսի 2025թ.	
Ուսուցման սկիզբ	12 փետրվարի
Ուսուցման ավարտ	18 մայիսի
Ստուգարքների հանձնում	21 մայիսի-25 մայիսի
Քննաշրջան	29 մայիսի – 15 հունիսի
Մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն	05 մայիսի- 31 մայիսի
Ամառային արձակուրդներ	21 հունիսի – 31 օգոստոսի

ՄԱՍ II. ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳՐԵՐ

1. Ընդհանուր մասնագիտական դասընթացներ

24/Մ17 - Օտար լեզու՝ մասնագիտական հաղորդակցման ոլորտում (2 կրեդիտ)
Շաբաթական 2 ժամ (28 ժամ գործնական)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ զարգացնել ընթերցանության, բանավոր հաղորդակցության, աուդիոընկալման և գրավոր հմտությունների (reading, speaking, listening, writing), ինչպես նաև քերականական գիտելիքների ամրապնդման համալիր ընդունակություններ՝ առօրյա կիրառության բառապաշարով հագեցած տեքստերի, աուդիոնյութերի ուսումնասիրության, քննարկումների, դերային խաղերի անցկացման և մասնագիտական ոլորտի վերաբերյալ էսսեների պատրաստման միջոցով:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝

1. Քննարկել տարբեր ոլորտներին առնչվող իրավիճակներ,
2. Թվարկել հիմնական քերականական կառույցները,
3. Ձեռք բերել թեմային առնչվող բառապաշար,
4. Կազմել նոր բառեր՝ ավելացնելով նախածանցներ և վերջածանցներ,
5. Սահմանել անգլերենի ժամանակաձևերը, դրանց կազմությունն ու կիրառումը,
6. Արտասանել հնչյուններն ու բառերը ճշգրտորեն:

Կկարողանա՝

1. Տարբերակել ընթերցված տեքստում առկա հիմնական և երկրորդական տեղեկատվությունը,
2. Կատարել վարժություններ՝ ընթերցված նյութի հիման վրա,
3. Կատարել միջին բարդության քերականական վարժություններ,
4. Կիրառել տարբեր ժամանակաձևեր նույն նախադասության մեջ՝ հետևելով ժամանակաձևերի համաձայնեցման կանոններին,
5. Կիրառել ձեռք բերված բառապաշարը՝ տարբեր թեմաների քննարկման ժամանակ,
6. Լսել և հասկանալ աուդիոնյութի հիմնական բովանդակությունը,
7. Գրավոր ներկայացնել տարբեր ոլորտներին առնչվող էսսեներ:

Կտիրապետի՝

1. Կիրառել ձեռք բերված տեսական գիտելիքները և գործնական հմտությունները ամենօրյա իրավիճակներում և մասնագիտական գործընթացում:
2. Օգտագործել տեղեկատվական տարատեսակ աղբյուրներ / ինտերնետ ռեսուրսներ, էլ. Գրադարաններ և այլն/ հետազոտական աշխատանքներում և ամենօրյա մասնագիտական գործունեության մեջ:

3. Ստեղծագործաբար կիրառել և զարգացնել ձեռք բերված գիտելիքները և կարողությունները:

Բովանդակությունը.

Unit 1. Food: fuel or pleasure? **Unit 2.** If you really want to win, cheat. **Unit 3.** We are family. **Unit 4.** Practical English, writing, revise and check. **Unit 5.** Ka-Ching. Unit 6. Changing your life. **Unit 7.** Race to the sun. **Unit 8.** Practical English, writing, revise and check. **Unit 9.** Modern manners. **Unit 10.** Judging by appearances, **Unit 11.** If at first you don't succeed... **Unit 12.** Practical English, writing, revise and check. **Unit 13.** Back to school aged 35. **Unit 14.** In an ideal world... .

23/Մ2 - Գիտահետազոտական աշխատանքի մեթոդաբանություն (2 կրեդիտ)
Շաբաթական 2 ժամ (28 ժամ, 20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ գործնական)
2-րդ կիսամյակ, ստուգարք
Դասընթացի նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսումնասիրել գիտահետազոտական աշխատանքների մեթոդաբանության հիմնական հասկացություններն ու առանձնահատկությունները, որոնց իմացությունը սովորողներին թույլ կտա լիարժեք ըմբռնել այդ գործընթացը, այսինքն՝ այն, թե ինչպես ձևակերպել ուսումնասիրության օբյեկտը և առարկան, նպատակները, հետազոտության հիմնախնդիրը (պրոբլեմը), ուսումնասիրություններ և գիտափորձեր կատարել, մասնագիտական գրականություն, պատմական, գիտական, նորմատիվ իրավական աղբյուրներ հավաքագրել, ուսումնասիրել և վերլուծել, հիմնախնդրի վերաբերյալ փաստեր հավաքել, վարկածներ առաջադրել ու հիմնավորել, ներկայացնել հիմնավորված եզրակացություններ և նորույթ բովանդակող առաջարկություններ:

Գիտության տարբեր բնագավառներում հետազոտության մեթոդներն ունեն իրենց առանձնահատկությունները: Ուստի սովորողները համադրում են տարբեր գիտակարգերի առաջարկած մեթոդաբանական գիտելիքները, տարբերակում դրանց ընդհանրություններն ու տարբերությունները, ըմբռնում գիտական ճանաչողության գործընթացի յուրահատկությունները:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝ «Մեթոդաբանություն և մեթոդ», «գիտական հետազոտություն», «հետազոտության առարկա, օբյեկտ, նպատակ, հիմնախնդիր (պրոբլեմ), վարկած, նորույթ» հասկացությունների բովանդակությունը, էությունը,

Կկարողանա՝ վերլուծել մագիստրոսական թեզի կոնկրետ թեմայի բովանդակությունը և նպատակը, ընտրել իր կատարած հետազոտության մեթոդները, հիմնավորել արդիականությունը, ձևակերպել հետազոտության առարկան ու օբյեկտը, նպատակը, խնդիրները, վարկածը, նորույթը:

Կտիրապետի՝ հետազոտության թեմայի առանձնահատկություններից ելնելով՝ հետազոտության նպատակն ու դրանից բխող խնդիրները հիմնավորելու և հետազոտության համար անհրաժեշտ ու առավել նպատակահարմար մեթոդներ ընտրելու հմտություններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հետազոտության մեթոդաբանության էությունը: **Թեմա 2.** Հետազոտության սկզբունքներն ու հիմնախնդիրը (պրոբլեմը): **Թեմա 3.** Հետազոտության վարկածի և հայեցակարգի մշակումը: **Թեմա 4.** Մագիստրոսական թեզի հասկացությունը և կառուցվածքը: **Թեմա 5.** Գիտական ճանաչման մեթոդները հետազոտության մեջ:

11/Մ22 - Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական հետազոտություններում (2 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (14 ժամ դասախոսություն, 14 ժամ գործնական)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել գիտահետազոտական խնդիրների իրականացման, մասնագիտական գործունեության կառավարման ժամանակակից տեղեկատվական համակարգերը և տեղեկատվական տեխնոլոգիաները: Ուսումնասիրվում են տեղեկատվական համակարգերի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների տեսակները, ապահովող ենթահամակարգերը, կառուցվածքային և ֆունցիոնալ առանձնահատկությունները, մասնագիտական գործունեության բնագավառներում դրանց կիրառությունները: Դիտարկվում են էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառության կազմակերպման տեղեկատվական տեխնոլոգիաները, անդրադարձ է կատարվում ամպային (cloud) տեխնոլոգիաներին և ծառայություններին: Կազմակերպվում են գործնական աշխատանքներ՝ ամպային տեխնոլոգիաների, MS Office Word, Power Point խմբագրիչների կիրառմամբ, առցանց ֆայլերի ստեղծման և խմբագրման, համատեղ օգագործման, Unicode և ANSI տեսքերի փոխարկման, փաստաղթերի համեմատման, պաշտպանության, ցուցադրումներում կադրապարների կիրառման, առցանց ռեսուրսներով ժամանակակից դիզայնով բովանդակային տարրերի պատրաստման և օգտագործման վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝ տեղեկատվական տեխնոլոգիաների հիմնական կիրառություններից օգտվելու առանձնահատկությունները՝ մասնագիտական հետազոտության ոլորտում կիրառելու համար:

Կկարողանա՝ աշխատել տեքստի, գրաֆիկական օբյեկտների, աղյուսակների հետ, մշակել հոդվածները, գիտական աշխատությունները և այլ փաստաթղթերը, աշխատել էլեկտրոնային աղյուսակների հետ, կազմել դիագրամներ և գրաֆիկներ, կատարել հաշվարկներ, նախագծել և ստեղծել տվյալների բազա, ստեղծել հարցումներ, ձևեր, հաշվետվություններ,

Կտիրապետի՝ տեղեկատվության տարատեսակ աղբյուրներից (էլեկտրոնային և ոչ էլեկտրոնային) օգտվելու, զեկուցումների, հետազոտությունների արդյունքները ներկայացնելու հմտություններին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. MS Word տեքստային խմբագրիչ: **Թեմա 2.** MS Power Point ցուցադրությունների պատրաստման տեխնոլոգիա: **Թեմա 3.** Տեղեկատվական

համակարգեր: **Թեմա 4.** Տեղեկատվական տեխնոլոգիաներ (SS): **Թեմա 5.** Տեղեկատվական հասարակություն:

2. Մասնագիտացված պատրաստման դասընթացներ

2.1 Տիտղոսային ծրագրի պարտադիր դասընթացներ

23/Մ17 - Ներառական կրթության մանկավարժություն և հոգեբանություն – (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (28 ժամ, 20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

3-րդ կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել մասնագիտական կրթության գործընթացում, ներառական կրթության ներդրման հետ կապված մանկավարժական, հոգեբանական հիմնախնդիրները, սկզբունքներն ու մեթոդները՝ սովորողներին զինելով ներառականության միջավայրում անհրաժեշտ մանկավարժական և հոգեբանական կարողություններով, հմտություններով, նպաստել ներառական կրթության կազմակերպման մշակույթի ձևավորմանը, մասնագիտական և անձնային որակների ու կոմպետենտությունների զարգացմանը:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝

- մեկնաբանել ներառական կրթության էությունը, զարգացման հեռանկարները, ԿԱՊԿՈՒԵ հոգեբանական առանձնահատկությունների նկարագրերը,
- հիմնավորել և վերլուծել ԿԱՊԿՈՒԵ հոգեբանական առանձնահատկությունների հիման վրա գործընթացների կազմակերպման ձևերն ու մոտեցումները
- ճանաչել մասնագիտական կոնսիլիումի անդամների միջև փոխհամագործակցության ու թիմային աշխատանքի կազմակերպման սկզբունքները:

Կկարողանա՝

- կազմակերպել ԿԱՊԿՈՒԵ հոգեբանական առանձնահատկություններին համապատասխան հաղորդակցման, ուսուցման, դաստիարարական ու զարգացման միջավայր,
- ձևավորել՝ (կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող) ԿԱՊԿՈՒ սովորողների հետ հոգեբանական աշխատանքների պլաններ: Վերլուծել և կազմակերպել դրանց իրականացման ուղիները:

Կգիրապետի՝

- ԿԱՊԿՈՒԵ հոգեբանական առանձնահատկություններին համապատասխան աշխատանքների կազմակերպման, նրանց ուսումնական գործընթացում լիարժեք

ներառելու հոգեբանական միջոցների ու հնարների ընտրության հիմնավորման ու համապատասխան գործընթացների կազմակերպման հմտություններին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հոգեբանամանկավարժական հետազոտության կազմակերպումը՝ որպես ներառական կրթության ապահովման կարևոր գործընթաց: **Թեմա 2.** Հոգեբանական դիագնոստիկա: Հոգեդիագնոստիկ մեթոդների դասակարգում, վալիդություն, մաթեմատիկական վերլուծություն: **Թեմա 3.** ԿԱՊԿՈՒ երեխաների անձի եվ հոգեբանական վիճակի ուսումնասիրություն ուսուցման գործընթացում: **Թեմա 4.** Հոգեբանական պաշտպանական մեխանիզմներ: **Թեմա 5.** Սթրեսը որպես հոգեբանական երևույթ: **Թեմա 6.** Ֆրուստրացիան որպես հոգեբանական երևույթ: **Թեմա 7.** Լսողության, տեսողության, հուզականային, վարքային, հենաշարժողական համակարգի սահմանափակ հնարավորությունների անձանց սոցիալականացման առանձնահատկությունները: **Թեմա 8.** Զարգացման սահմանափակ կարողություններով երեխաների ընտանեկան դաստիարակության ժամանակակից պահանջները: **Թեմա 9.** Շտկողական աշխատանքների մեթոդները:

23/Մ4 - Կրթության համակարգի կառավարում (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (28 ժամ, 20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակը.

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ՀՀ կրթական հաստատությունների կառավարման հիմնահարցերին, գաղափար տալ հանրակրթական դպրոցի բարեփոխումների ներկա ռազմավարության մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝ հայ դպրոցի և ընդհանրապես կրթական համակարգի բարեփոխումների ներկա ռազմավարության էությունը, նոր կրթակարգերը, կրթական չափորոշիչները, կրթության, հանրակրթության մասին և այլ օրենքները:

Կկարողանա՝ կողմնորոշվել ազգային կրթության օրենսդրական դաշտում՝ նպաստելով դպրոցի բարեփոխումների ընթացիկ գործընթացին:

Կտիրապետի՝ նախադպրոցական, հանրակրթական, հատուկ, արտադպրոցական, բուհական և այլ կրթական հաստատությունների գործունեության բարեփոխումների ռազմավարությանը, որը անհրաժեշտ է ապագա մանկավարժին իր հետագա գործունեության ընթացքում:

Բովանդակություն.

Թեմա 1. Կրթությունն իբրև սոցիալական գործընթաց և սոցիալական ինստիտուտ:

Թեմա 2. Հայկական կրթության հակիրճ պատմությունը: **Թեմա 3.** ՀՀ կրթության

համակարգը: **Թեմա 4.** Կառավարման գործընթացի մեթոդաբանությունը: **Թեմա 5.**

Կառավարման ոճեր, ղեկավարման տեսական մոդելներ: **Թեմա 6.** ՀՀ կրթության

համակարգի զարգացման ներկա ռազմավարությունը: **Թեմա 7.** Բարեփոխումները

կրթության ոլորտում: **Թեմա 8.** Կրթության համակարգի կառավարում: **Թեմա 9.**

Կրթության կառավարման նորմատիվային փաստաթղթերը: **Թեմա 10.** Զափորոշիչ-

ծրագիր-դասագիրք կարգավորված եռյակի բաղադրատարրերի կապը:

23/Մ13 - Մանկավարժական արժեքանություն (4 կրեդիտ)
Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)
2-րդ կիսամյակ, ստուգարք
Դասընթացի նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ձևավորել գիտելիքներ մանկավարժական արժեքանության տեսական մեթոդաբանական հիմունքների մասին, արժեքային աշխարհընկալում՝ հասկանալու համար կյանքի երևույթների բարոյագեղագիտական կողմը, արժեքային մոտեցման դիրքերից գնահատել կրթամշակութային արժեքները, մասնավորապես կրթությունը որպես համամարդկային արժեք, մեկնաբանել մանկավարժական արժեքանության տեղն ու դերը ընդհանուր արժեքանության մեջ:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝

1. մանկավարժական արժեքանության տեսական ասպեկտները
2. մանկավարժական արժեքանության մեթոդական հիմունքները
3. արժեքի գաղափարը և նրա զարգացումը արժեքանության մեջ
4. կրթական արժեքների աստիճանակարգը

Կկարողանա՝

1. մեկնաբանել մանկավարժական արժեքանության հիմնական հասկացությունները
2. վերլուծել արժեքային գիտակցության, արժեքային հարաբերության, արժեքային վարքագի իմաստները
3. որոշել ուսանողների արժեքային կողմնորոշման ուղղվածությունը՝ օգտագործելով դասընթացի մեթոդական զինանոցը
4. բնութագրել արժեքանական բաղադրիչի դերն ու տեղը ուսուցչի մասնագիտամանկավարժական և մեթոդաբանական մշակույթում
5. դրսևորել արժեքային հարաբերություն շրջապատող աշխարհի նկատմամբ

Կտիրապետի՝

1. մանկավարժական արժեքանության հիմունքներին
2. մանկավարժական արժեքանության հետազոտության մեթոդաբանական մոտեցումներին
3. արժեքային աշխարհընկալմանը
4. տեսական ուսումնասիրության արդյունքները հետագա մասնագիտական գործունեության մեջ կիրառելու և ստեղծագործական կարողությունների:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Մանկավարժական արժեքանության տեսամեթոդական հիմունքները:
Թեմա 2. Արժեքային պատկերացումները և դրանց զարգացումը մանկավարժական մտքի պատմության մեջ: **Թեմա 3.** Արժեքի գաղափարը և նրա զարգացումը հայ մանկավարժական մտքի պատմության մեջ: **Թեմա 4.** Մանկավարժական արժեքանության հետազոտության մեթոդաբանական մոտեցումները: **Թեմա 5.** Մանկավարժական արժեքանության առաջացման և զարգացման գործոնները:

Թեմա 6. Մանկավարժական արժեքանության էությունը և բովանդակությունը:
Թեմա 7. Արժեքանական բաղադրիչի դերն ու գործառույթը ուսուցչի մասնագիտամանկավարժական գործունեության մեջ:

23/Մ14 - Մանկավարժական հաղորդակցություն – (4 կրեդիտ)
Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)
2-րդ կիսամյակ, ստուգարք
Դասընթացի նպատակը

Մագիստրոսական դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել տեսական և կիրառական գիտելիքներով մանկավարժական հաղորդակցման վերաբերյալ՝ նպաստելով նրանց մասնագիտական հաղորդակցման, միջանձնային կապի, ազդեցիկ խոսքի մշակմանը և կրթական միջավայրում հաղորդակցական դժվարությունների հաղթահարմանը:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

Կիմանա՝

1. Մանկավարժական հաղորդակցման տեսական հիմքեր,
2. կրթական հոգեբանության և սոցիոլոգիայի տեսություններ,
3. հաղորդակցման բարելավման ռազմավարություններ,
4. կոնֆլիկտների կառավարման մեթոդներ:

Կկարողանա՝

1. Մշակել հաղորդակցական ռազմավարություններ,
2. կիրառել ակտիվ լսելու մեթոդներ,
3. վերլուծել հաղորդակցական սխալներ,
4. ղեկավարել դասարանի հաղորդակցական միջավայրը:

Կտիրապտի՝

1. Էֆեկտիվ բանավոր և գրավոր հաղորդակցություն,
2. հանրային խոսքի զարգացում,
3. էմպատիկ հաղորդակցում,
4. հաղորդակցական տեխնոլոգիաների կիրառում,
5. կոնֆլիկտների կարգավորում:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Մանկավարժական հաղորդակցման էությունը և դերը կրթության մեջ:

Թեմա 2. Հաղորդակցման հոգեբանական հիմքերը: **Թեմա 3.** Վերբալ և ոչ վերբալ

հաղորդակցություն մանկավարժական միջավայրում: **Թեմա 4.** Կոնֆլիկտների

կառավարում կրթական հաղորդակցության մեջ: **Թեմա 5.** Ակտիվ լսելու և

հետադարձ կապի մեթոդներ: **Թեմա 6.** Հաղորդակցական խոչընդոտները

կրթական գործընթացում: **Թեմա 7.** Հանրային խոսքի հմտություններ և ազդեցիկ

հաղորդակցություն: **Թեմա 8.** Մեդիա հաղորդակցություն և թվային

տեխնոլոգիաների կիրառումը մանկավարժության մեջ: **Թեմա 9.** Էթիկական

սկզբունքները մանկավարժական հաղորդակցման մեջ: **Թեմա 10.**
Մանկավարժական հաղորդակցման բարելավման ռազմավարություններ:

23/Մ21 - Պատմության փիլիսոփայություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել փիլիսոփայության ուսումնասիրության ոլորտը, պատմությունն ու հասարակությունը՝ որպես օբյեկտներ, վերլուծել հասարակությունը սոցիալական որոշակի ժամանակի և տարածության մեջ, հայտնաբերել այն համընդհանուր գծերն ու գործոնները, որոնք միավորում են նրան՝ իբրև մարդկային հանրություններ, ընդհանրացնել պատմական պրոցեսները և ստեղծել տվյալ դարաշրջանի պատմության տեսական պատկերը, կողմնորոշել հասարակական կյանքի բարդ հորձանուտում, ընդհանրացնել պատմական անցյալի փորձը, պատմական պրոցեսների օրինաչափությունները, ցույց տալ անցումային, փոխակերպվող /տրանսֆորմացիոն/ հասարակարգերին բնորոշ հատկանիշները:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝

- Համաշխարհային պատմության ընթացքի և իմաստի մեկնաբանությունը մշակութային տրադիցիաների համատեքստում,
- Հասարակության՝ որպես պատմական իմացության օբյեկտի բնութագիրը, Պատմական ընթացքի մեկնաբանման հիմնական մակարդակները,
- Մարդու և նրա ճակատագրի դերը պատմական դրամայում, որպես «պատմության օբյեկտի և պատմության սուբյեկտի»,
- Պատմության մեջ ազգերի կատարած դերը, պատմական և ոչ պատմական ազգերի հայեցակարգերը, «ազգերի անհավասարության» տեսական պրոբլեմները,
- Հայ պատմափիլիսոփայական մտածողության զարգացման ընթացքը, արվեստի հայ գործիչների ստեղծագործություններում արձածված պատմափիլիսոփայական հայեցակարգերը (Ռաֆֆի, Դ. Դեմիրճյան, Ա. Իսահակյան),
- Ժամանակը որպես պատմության առանցք և նրա տարբեր մեկնաբանությունները պատմական տարբեր դարաշրջաններում:

Կկարողանա՝

- Կողմնորոշվել արևելք-արևմուտք տարակարծիք երկխոսություններում, համաշխարհային պատմական պրոցեսում նրանց դերի տարբեր մեկնաբանություններում,

- Հոգեբանորեն դիմակայել մերօրյա իրականության մեջ սոցիալական ու հոգեբանական փոփոխություններին, որոնք խիստ բնորոշ են անցումային հասարակարգերին, որպես փոխակերպվող (տրանսֆորմացիոն) համակարգերի,
- Համեմատել հայոց պատմությունը և մշակութային տեսությունը համաշխարհային պատմության համատեքստում, մասնավորապես Ա. Թոյմբիի պատմափիլիսոփայական ըմբռնումները, ներկայացնել հայ մշակույթի տեղին համաշխարհային պատմության համատեքստում և նրա դասակարգմանը,
- Ըմբռնել և իմաստավորել անհատի դերի տարբեր մեկնաբանությունները անհատի գործոնի իմաստավորմանը պատմական ընթացքում տարբեր դարաշրջաններում,
- Գնահատել և արժևորել «բաց հասարակություն» և «փակ» տոտալիտար հայեցակարգերի տեսանկյունից ներկայիս հասարակության կարգավիճակը,
- Ըմբռնել և գնահատել հեղափոխությունների և էվոլյուցիոն զարգացումների դերը հասարակության առաջընթացի գործում:

Կտիրապետի՝

- Պատմական ընթացքի առանձնահատկությունները, պատմության պրոցեսի հրատապ և ժամանակակից խնդիրները, առաջադիմության տեսությունը և նրա գաղափարական հիմքերը մատնանշելու,
- «Պատմության վերջը» կամ «Պատմության ռեվանշ» տեսակետները որպես հասարակական-պատմական մտքի այլընտրանքային տարբերակ բնորոշելու,
- «Արժեքների փիլիսոփայությունը» և պատմության ուսումնասիրության մեթոդների առանձնահատկությունները, պատմական հիշողության առանձնահատկությունները, պատմության և բնության փոխահարբերությունը ցույց տալու հմտությունների:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Պատմության փիլիսոփայություն առարկան: **Թեմա 2.** Պատմության փիլիսոփայության մեթոդը: **Թեմա 3.** Պատմության փիլիսոփայության ժամանակակից պրոբլեմները: **Թեմա 4.** Պատմության իմաստը: **Թեմա 5.** Պատմական իմացության առանձնահատկությունները: **Թեմա 6.** Պատմական ընթացքի դեմոկրատացման պրոբլեմները: **Թեմա 7.** Հայ պատմափիլիսոփայական մտքի զարգացման փուլերը: **Թեմա 8.** Աշխարհը 21-րդ դարում: Համամարդկային պատմական զարգացման հեռանկարները և գլոբալ հիմնախնդիրը:

23/Մ8 - Հայ ժողովրդի հնագույն և հին պատմության հիմնահարցեր- (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը

Ներկայացնել հայ ժողովրդի պատմության հնագույն և հին շրջանների (հայ ժողովրդի ծագումնաբանությունից մինչև քրիստոնեության հռչակումը պետական կրոն /ք.ա. 4-րդ հազ. մինչև մ.թ. 4-րդ դար/) պատմության հիմնախնդիրները, քննարկել հայ ժողովրդի կազմավորման խնդիրը և դրա վերաբերյալ գիտության մեջ առկա տեսությունները, ներկայացնել Հայաստանում պետականության առաջացման, հայկական հնագույն և հին պետությունների պատմության, միասնական պետության ձևավորման հարցերը և դրանց վերաբերյալ պատմագիտության մեջ առկա մոտեցումները:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝ հայոց հնագույն պատմության հիմնահարցերը՝ տարածաշրջանի պատմության համատեքստում, հայ ժողովրդի կազմավորումը: Հայաստանի տարածքի հնագույն պետական կազմավորումները՝ Վանի (Ուրարտու, Արարատ) թագավորության՝ որպես Հայկական լեռնաշխարհի առաջին միասնական պետության ձևավորման հիմնահարցը, Վանի թագավորությունից Երվանդունիների Հայկազյան թագավորության անցման հիմնահարցը:

Կկարողանա՝ ներկայացնել հայ ժողովրդի կազմավորման ընթացքը և այդ հարցի մասին պատմագիտության մեջ առկա տեսությունները, ներկայացնել Հայաստանում պետականության առաջացման, հայկական հնագույն պետությունների պատմության, միասնական պետության ձևավորման հարցերը և դրանց վերաբերյալ պատմագիտության մեջ առկա մոտեցումները, ցույց տալ Վանի թագավորության տեղը Հայոց պատմության մեջ:

Կտիրապետի՝ հայ ժողովրդի կազմավորման գործընթացը հարևան և ազգակից ժողովուրդների էթնոգենեզի համատեքստում բացահայտելու և լուսաբանելու, պետականության առաջացման ընթացքը և հնագույն պետությունների զարգացման օրինաչափությունները քննարկելու, միասնական պետության առաջացման գործընթացը և դրա պատճառները վերլուծելու, փաստերը վերլուծելու և արժևորելու, հետևություններ անելու, տարատեսակ սկզբնաղբյուրները գնահատելու հմտությունների:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Հայոց էթնոգենեզը: **Թեմա 2.** Հայկական լեռնաշխարհի հնագույն ցեղային ու պետական կազմավորումները և նրանց ժառանգորդության խնդիրը: **Թեմա 3.** Հայկական լեռնաշխարհի էթնոլեզվական իրադրությունը մ.թ.ա. II-I հազարամյակներում: **Թեմա 4.** Հնագույն հայերի նույնացման գիտական վարկածները: **Թեմա 5.** Երվանդունիների Հայկազյան թագավորություն: **Թեմա 6** Արտաշեսյան հարստությունը Հայաստանում: **Թեմա 7.** Արշակունիների թագավորությունը:

23/Մ9 - Հայաստանի առաջին Հանրապետության պատմության հիմնահարցեր (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել դարերի ընդմիջումից հետո հայոց նորագույն պետականության առաջացման նախադրյալները, լուսաբանել վերջինիս անցած բարդ ու հակասական ճանապարհի առանցքային, հատկապես վիճահարույց հիմնախնդիրները, ցույց տալ, որ Հայաստանի առաջին Հանրապետությանը բնորոշ էր սոցիալ-տնտեսական դրության, հասարակական-քաղաքական կյանքի և արտաքին իրավիճակի, հատկապես հարևանների հետ հարաբերությունների լուրջ ընդհանրություններ: Պարզաբանել Հայաստանի առաջին Հանրապետության ուրույն տեղը հայոց նորագույն պետականության պատմության մեջ:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝

- ներկայացնել դասընթացի վերաբերյալ հրապարակի վրա առկա սկզբնաղբյուրները և գիտական վերջին ուսումնասիրությունները:
- նորովի լուսաբանել Հայաստանի առաջին Հանրապետությունների սոցիալ-տնտեսական կացության, հասարակական-քաղաքական ու մշակութային կյանքի և արտաքին քաղաքականության առանցքային, հատկապես վիճահարույց հիմնախնդիրները, ՀՀ միջպետական հարաբերությունների հաստատման դժվարությունները, քաղաքական և գաղափարական իրարամերժ մոտեցումները, որոնք պայմանավորված էին ինչպես պատմական բարդ ժամանակաշրջանով, այնպես էլ Ռուսաստանում և Հայաստանում տեղի ունեցող քաղաքական իրադարձություններով, սոցիալ-տնտեսական ծանր իրավիճակով և ՀՀ արտաքին կողմնորոշումով:

Կկարողանա՝

- արժևորել Հայաստանի առաջին Հանրապետության ներդրումը հայոց նորագույն պետականության հիմնադրման, կայացման և զարգացման գործում:
- հիմնավորել, որ հանրապետության կենսագործունեության հիմքում, հակառակ ժամանակաշրջանի բարդ ու հակասական բնույթին, ընկած է եղել պետականության կայացման ու զարգացման հրամայականը:

Կտիրապետի՝

առաջին հանրապետության փորձը ի մի բերելու և, հաշվի առնելով ժամանակակից աշխարհաքաղաքական իրողությունները, տնտեսական, սոցիալական, մշակութային և արտաքին քաղաքական տարաբնույթ խնդիրների լուծման իրական հնարավորությունները իրատեսորեն գնահատելու հմտությունների:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Հայաստանը Հայաստանի Հանրապետության հռչակման նախօրյակին:

Թեմա 2. Հայաստանը 1918թ. հունվար-մայիս ամիսներին: **Թեմա 3.** Հայաստանի

Հանրապետության հռչակումը: **Թեմա 4.** Հայաստանի Հանրապետության ներքին

դրությունը: **Թեմա 5.** Հայաստանի Հանրապետության արտաքին

քաղաքականությունը 1918թ. նոյեմբերի 4-ից մինչև 1920թ. սեպտեմբերը:

23/Մ3 - Խորհրդային Հայաստանի պատմության հիմնահարցեր (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել Խորհրդային Հայաստանի պատմության հիմնահարցերը, զարգացման առանձնահատկությունները, ՀԽՍՀ տարածքային հիմնախնդիրները և Հայկական հարցի քննարկումները 1921-40-ական թթ. :

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝ Հայաստանի խորհրդայնացման առանձնահատկությունները, ՀԽՍՀ տարածքային ու սահմանային փոփոխությունների արտաքին ու ներքին փոխապայմանավորվածության հիմնախնդիրը, այդ իրողությունների նշանակությունն ու դրանց աշխարհաքաղական պատճառների էությունը:

Կկարողանա՝ ճշգրտորեն գնահատել խորհրդային անցյալի դերն ու նշանակությունը Հայաստանի պատմության մեջ, մեկնաբանել վաղ 1920-21 թթ. ներքին ու արտաքին զարգացումները, նկարագրել տարածքային ու սահմանային փոփոխությունները:

Կտիրապետի՝ պատմական նյութերը հավաքագրելու ու մեկնաբանելու, 1920-21 ներքին ու արտաքին զարգացումների փոխապայմանավորվածությունն ու պատճառատահետևանքային կապերը ներկայացնելու հմտություններին:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Խորհրդային Հայաստանը 1920-21թթ.: **Թեմա 2.** ՀԽՍՀ տարածքային

հիմնախնդիրները և Հայկական հարցի քննարկումները 1921-40-ական թթ.: **Թեմա 3.**

Խորհրդային Հայաստանը 1920-30 ական թթ.: **Թեմա 4.** Խորհրդային Հայաստանը և

Հայրենական պատերազմը: **Թեմա 5.** Խորհրդային Հայաստանը 1940-70 ական թթ.:

Թեմա 6. Խորհրդային Հայաստանի մշակութային քաղաքականությունը:

23/Մ10 - Հայաստանի երրորդ Հանրապետության պատմության հիմնահարցեր - (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակը

Դասընթացը նպատակ ունի ուսանողներին ծանոթացնել Հայաստանի երրորդ Հանրապետության պատմության հանգուցային հարցերին՝ շեշտը դնելով հայոց պետականության պատմության հանգամանալից լուսաբանմանը:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝ Հայաստանի երրորդ Հանրապետության պատմությունը, հայոց պատմության համար հանգուցային խնդիրները:

Կկարողանա՝ քննադատական վերաբերմունք հանդես բերել հայոց պատմության կարևորագույն իրադարձությունների հանդեպ:

Կտիրապետի՝ Հայաստանի երրորդ Հանրապետության պետականության պատմության հիմնահարցերը քննելու հմտությունների:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Անկախության հռչակումը և պետականության կայացման գործընթացը:

Թեմա 2. Հայաստանի Հանրապետության ներքին դրությունը: **Թեմա 3.**

Հայաստանի Հանրապետության միջազգային դրությունը և արտաքին քաղաքականությունը: **Թեմա 4.** Հասարակական-քաղաքական կյանքը: **Թեմա 5.**

Հայրենիք-Սփյուռք առնչությունները անկախության առաջին շրջանում:

23/Մ6 - Հայ ազատագրական շարժումների քննական պատմություն - (6 կրեդիտ)

Շաբաթական 3 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

1-ին կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը

Դասընթացը նպատակ ունի ուսանողներին ծանոթացնել Հայ ազատագրական շարժումների քննական պատմությունը, խորացնել մագիստրոսների մասնագիտական գիտելիքները, նրանց մեջ ձևավորել ինքնուրույն գիտահետազոտական աշխատանքների իրականացման, պատմական աղբյուրների փնտրման-հայտնաբերման, քննադատական վերլուծություն իրականացնելու և համակարգելու կարողություններ:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝

- հայ ազատագրական շարժման քաղաքական, գաղափարական, ազգային-կրոնական նախադրյալների, դրդապատճառների ու մոտեցումների, դրանց էության և բովանդակության վերաբերյալ, պատկերացում կկազմի տարբեր շրջափուլերի մասին,

Կկարողանա՝

- գնահատել քաղաքական զարգացումները, անել անհրաժեշտ եզրահանգումներ գլոբալ աշխարհաքաղաքական զարգացումների վերաբերյալ,
- կատարել քննական վերլուծություններ և գիտահետազոտական ուսումնասիրություն:

Կտիրապետի՝ օբյեկտիվ կողմնորոշման և գնահատման, ինչպես նաև անհրաժեշտ սկզբնաղբյուրներից օգտվելու հմտություններին:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Ազատագրական շարժման ձևավորման քաղաքական նախադրյալները 15-րդ դարի 2-րդ կեսին- 16-րդ դարի 1-ին կեսին: **Թեմա 2.** Ազատագրական շարժման քաղաքական նախապայմանները 16-րդ դարի 2-րդ կեսին-17-րդ դարի 1-ին կեսին: **Թեմա 3.** Հայ ուսական հարաբերությունների կբազատագրական շարժման զարթոնքը 18-րդ դարի առաջին կեսին: **Թեմա 4.** Հայ ազատագրական շարժումները 18-րդ դարի երկրորդ կեսին: **Թեմա 5.** Հայ ազատագրական շարժումները 19-րդ դարի առաջին քառորդին: **Թեմա 6.** Հայկական մարզը և ազատագրական շարժումները: **Թեմա 7.** Պատմության զեղծարարները:

23/Մ11 - Հայաստանի պատմական ժողովրդագրություն - (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

2-րդ կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը

Դասընթացի նպատակը ուսանողներին Հայաստանի պատմական ժողովրդագրության մասին պատկերացում տալն է: Դասընթացի շրջանակներում քննարկվում է հայոց պատմական ժողովրդագրության առանցքային գործընթացների ժամանակագրությունը: Դասընթացի շրջանակներում անդրադարձ է կատարվում պատմական կարևորություն ունեցած իրադարձություններն ընդգրկող դարաշրջաններին, մեկնաբանվում են դրանց թողած աշխահաքաղաքական հետևանքները: Անդրադարձ է կատարվում նաև Պատմական Հայաստանի մի շարք պատմազգագրական մարզերի ժողովրդագրական նկարագրի ձևավորման գործընթացներին:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝

- դասընթացի հիմնարար-բազային նյութերը,
- Մեծ Հայքի բնակչության էթնիկական կազմը, նրա բնակության հիմնական տարածաշրջաններն ու հետագա զարգացումները,
- հայերի՝ որպես քանակապես գերիշխող էթնիկական հանրույթի նկարագիրը, Հայաստանը որպես հայոց հայրենիք իրողությունը:

- պատմական Հայաստանի ժողովրդագրական նկարագրում աշխարհաքաղաքական խոշոր իրադարձությունների ունեցած դերն ու հետևանքները,
- պատմական Հայաստանից կատարված տեղաշարժերի հետևանքով հայոց մշակութային համալիրների տարածման արեալների նկարագիրը:

Կկարողանա՝

- օգտվել տարատեսակ ու բազմաբնույթ աղբյուրների տեղեկույթի հնարավորություններից՝ մասնագիտական խնդիրների վերաբերյալ որոշումներ կայացնելիս և լուծումներ առաջարկելիս,
- իրականացնել տարատեսակ ու բազմաշերտ աղբյուրների արդյունավետ հետազոտություն,
- քննադատորեն վերլուծել ուսումնասիրվող տեղեկույթի պատմական աղբյուրները,
- տրամաբանորեն ճիշտ, պարզ և հիմնավորված կառուցել բանավոր և գրավոր խոսքը,
- գիտականորեն արժևորել ու համադրել սկզբնաղբյուրների ժողովրդագրական տեղեկույթը:

Կտիրապետի՝

- պատմական ժողովրդագրական նյութերը հավաքագրելու ու մեկնաբանելու,
- հայոց պատմության և պատմազգագրական հիմնահարցերում ժողովրդագրական տեղաշարժերի հետևանքներն ու նշանակությունը բացահայտելու,
- առաջավորասիական տարածաշրջանի ժողովրդագրական նկարագրի ձևավորման ու հետագա զարգացումներին վերաբերող հարցադրումները հիմնավոր մեկնաբանելու,
- հրապարակային ելույթներ և բանավեճեր վարելու հմտությունների:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Մեծ Հայքի էթնիկական պատկերն ու դրա շարժընթացը V-VII դարերում:

Թեմա 2. Մեծ Հայքի էթնիկական պատկերն ու դրա շարժընթացը VIII- XI դարի առաջին կեսում: **Թեմա 3.** Հայաստանը սելջուկ-մոնղոլական ու թուրքմենական

ցեղերի արշավանքների դարաշրջանում: **Թեմա 4.** Հայաստանը՝ թուրք-

պարսկական հակամարտության թատերաբեմ: **Թեմա 5.** Պատմական Հայաստանի

նահանգների ժողովրդագրական իրավիճակի համառոտ նկարագիրը XIX դարում:

Անցյալն ու իրականությունը: **Թեմա 6.** Արևելյան Հայաստանի ժողովրդագրությունը:

XIX դ. վերջին քառորդում և XX դ. առաջին քառորդում արված մարդահամարների ու

վիճակագրական տվյալների մասին: Արևմտյան Հայաստանի մասին: **Թեմա 7.**

Արցախի ժողովրդագրական իրավիճակը XIX դ. վերջին քառորդում և XX դ. առաջին

քառորդին: **Թեմա 8.** Նախիջևան-Գողթան գավառի և Ջավախքի

ժողովրդագրական շարժընթացներն ու ընդհանուր իրավիճակը XX դ.: **Թեմա 9.**

Հայաստանի առաջին Հանրապետության ժողովրդագրական իրավիճակը 1918-1920

թվականներին: **Թեմա 10.** Հայաստանի ժողովրդագրական իրավիճակը

խորհրդային ու հետխորհրդային ժամանակաշրջանում:

23/Մ12 - Հայկական հարցը և Հայոց ցեղասպանությունը պատմագիտության մեջ – (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

3-րդ կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը

Դասընթացի նպատակն է քննել ու վերլուծել հիմնահարցերը, բացահայտել Հայկական հարցի էությունը, զարգացման փուլերը, Հայոց ցեղասպանության պատճառները, հայ ազգային կուսակցությունների սխալներն ու բացթողումները, ինչպես նաև նորովի լուսաբանել հայկական հարցը մեծ տերությունների քաղաքականության համատեքստում:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝

- Հայկական հարցի ծագումը, բովանդակությունը, փուլերը
- հայ ազատագրական մտքի որդեգրած քաղաքական ուղեգիծը՝ Հայաստանի ազատագրման և հայկական պետականության վերականգնման ուղիների շուրջ
- Հայկական հարցը հայերին հետաքրքրող ու վերաբերող ներքին հարցից մինչև միջազգային դիվանագիտության հարթակ բարձրանալու զարգացումները:

Կկարողանա՝

- կատարել աղբյուրագիտական քննություն՝ պատմա-համեմատական, բնագրային-համադրական սկզբունքով,
- պատմական փաստերը գնահատել մտավոր գործունեության եղանակների միջոցով /համադրել, երևույթները բազմակողմանի և անկողմնակալ գնահատել/,
- հիմնավորել Հայկական հարցի առաջացումը, մատնանշել բովանդակությունը, նորահայտ փաստերի հենքի վրա վերաիմաստավորել և վերագնահատել պատմագիտության լայն տարածում ստացած տեսակետները,
- վերլուծել արդի միջազգային զարգացումները և կատարել իրատեսական հետևություններ
- քննության առնել Հայոց պատմության կնճռոտ և վիճահարույց հիմնահարցերը՝ որպես մի խոսուն կռվան՝ քաղաքական շահարկություններին և պատմագիտական նենգափոխություններին:

Կտիրապետի՝

- ազգ, պետություն, եկեղեցի, մշակույթ, բանակ հիմնական հասկացություններ բնորոշելու, դրանց վերաբերյալ դատողություններ անելու, նոր մոտեցումներ

ու հիմնավորումներ առաջարկելու, պատմական փաստերը համադրելու, երևույթները համակողմանի գնահատելու հմտություններին:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Հայկական հարցի ծագումը: **Թեմա 2.** Հայկական հարցի բովանդակությունը պատմագիտության մեջ: **Թեմա 3.** Հայկական հարցի պատմության հիմնական փուլերը: **Թեմա 4.** Հայ քաղաքական կուսակցությունները և Հայկական հարցը: **Թեմա 5.** Հայկական հարցը և Մեծ տերությունները: **Թեմա 6.** Հայկական հարցը և միջազգային դիվանագիտությունը: **Թեմա 7.** Սփյուռքը և Հայկական հարցը: **Թեմա 8.** ՄԱԿ-ի 1948թ. դեկտեմբերի 9-ի կոնվենցիան՝ Ցեղասպանության հանցագործությունը կանխելու և դրա համար պատժի մասին: **Թեմա 9.** Ցեղասպանության և Հայկական հարցի մասին թուրքական պետական կոնցեպցիան: **Թեմա 10.** Հայոց ցեղասպանության պատճառները: **Թեմա 11.** Երիտթուրքերի ազգային գաղափարախոսությունը: **Թեմա 12.** Հայոց ցեղասպանության իրագործման փուլերը: **Թեմա 13.** Արևմտահայության 1890-ական թվականների կոտորածները համաշխարհային մտքի գնահատմամբ:

23/Մ19 - Պատմագիտական մտքի պատմություն – (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակը

Դասընթացի նպատակն է հիմնարար գիտելիքներ հաղորդել ընդհանուր պատմության պատմագրության կայացման, պատմական գիտելիքների և պատմական գիտության զարգացման ուղղությունների, դպրոցների կայացման ու էվոլյուցիայի, պատմափիլիսոփայական հոսանքների, հեղինակավոր պատմաբանների գիտական ժառանգության մասին:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝

- նկարագրել պատմական գիտության զարգացման ներքին և արտաքին գործոնները:
- սահմանել պատմության մատերիալիստական մեկնաբանումը:
- սահմանել պոզիտիվիստական պատմահայեցողությունն ու նկարագրել աշխատությունները:
- բնորոշել պատմագրության ուղղություններն ու ներկայացուցիչներին:
- նկարագրել խորհրդային պատմագրության զարգացման հակասությունները:
- բացատրել պատմագրության զարգացման ուղղությունները ժամանակակից փուլում:

Կկարողանա՝

- ինքնուրույն վերլուծել պատմական գրականությունը:

- ձևակերպել գիտական աշխատանքների պատմագրական մասը:
- մեկնաբանել պատմափիլիսոփայական ուղղությունները:
- համադրել պատմաբանների պատմահայեցողությունները:
- հիմնավորել պատմագիտական հայեցակարգերը՝ տվյալ ժամանակաշրջանի պատմափիլիսոփայության և հասարակական-սոցիալական պատմության համատեքստում:

Կտիրապետի՝

- պատմաբանների հայացքները վերլուծելու,
- պատմափիլիսոփայական ուղղությունների համակարգում սեփական դիտարկումները պաշտպանելու,
- ժամանակակից պատմագիտության զարգացման միտումները նախանշելու հմտությունների:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Դասընթացի ուսումնասիրության առարկան և օբյեկտը: **Թեմա 2.** Պատմական գիտելիքի զարգացումը ավանդական հասարակություններում:

Թեմա 3. Պատմագրության սկզբնավորումն ու զարգացումը անտիկ քաղաքակրթություններում: **Թեմա 4.** Պատմական մտքի զարգացումը Վերածննդի մշակույթի համակարգում (XV-XVI դարեր): **Թեմա 5.** Պատմագրության զարգացումը

Լուսավորության դարաշրջանի պատմական ճանաչողության համակարգում: **Թեմա 6.** Նախնադարի պատմության պատմագրության ձևավորումն ու զարգացումը XVIII-

XIX դարերում: **Թեմա 7.** Պատմափիլիսոփայական ուղղություններն ու պատմագրության զարգացման ընդհանուր միտումները 19-րդ դարում: **Թեմա 8.**

Ռուսական պատմական մտքի կայացումը: Ռուսական պատմագրության վերածումը ինքնուրույն գիտության: **Թեմա 9.** Պատմագրության զարգացման հայեցակարգային մոտեցումներն ու առաջատար դպրոցները 20-րդ դարում:

2.2 Տիտղոսային ծրագրի կամընտրական դասընթացներ

23/Մ7 - Հայ առաքելական եկեղեցու դերը հայոց պատմության մեջ - (4 կրեդիտ)
Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակը.

Ուսումնասիրել Հայ առաքելական եկեղեցու ծագումը ձևավորումը և զարգացումը, ուսանողներին ծանոթացնել հայոց եկեղեցու դավանաբանական, ծիսապաշտամունքային հիմնական օրինաչափություններին ու առանձնահատկություններին, տոնածիսական համակարգին ու պատմության կարևորագույն իրադարձություններին:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝

- հայ առաքելական եկեղեցու ձևավորումը, զարգացումը,
- հայոց եկեղեցու դավանաբանական առանձնահատկությունները,
- հայոց եկեղեցու ծիսապաշտամունքային համակարգը,
- քրիստոնեության տարածումը Հայաստանում, Հայոց եկեղեցու պատմությունը IV դարում,
- հայոց եկեղեցին V-Xդդ.,
- Հայ առաքելական եկեղեցու պատմությունը XI-XIX դարերում,
- Հայ առաքելական եկեղեցին XX դարում:

Կկարողանա՝

- սահմանել Հայ առաքելական եկեղեցու դավանաբանությունը,
- վերլուծել Հայոց եկեղեցու տոնածիսական համակարգը:
- խմբավորել Հայոց եկեղեցու տոները,
- իրականացնել Հայոց եկեղեցու պատմության տարբեր շրջանների վերլուծություն և քննական արժևորում,
- բացահայտել Հայոց եկեղեցու պատմության տարբեր փուլերի հիմնական առանձնահատկություններն ու բնորոշ գծերը:

Կտիրապետի՝

- Հայ առաքելական եկեղեցու դավանաբանական և ծիսապաշտամունքային առանձնահատկություններին, Հայոց եկեղեցու ուսումնասիրության մեթոդներին ու սկզբունքներին,
- Հայ առաքելական եկեղեցու պատմությանը, Հայոց եկեղեցու հիմնական առանձնահատկությունները, Հայոց գործունեությունը վերլուծելու և մեկնաբանելու հմտությունների:

Բովանդակություն

Թեմա 1. «Հայ առաքելական եկեղեցու դերը հայոց պատմության մեջ» դասընթացի առարկան: **Թեմա 2.** Հայոց եկեղեցին IV դարում: **Թեմա 3.** Հայոց եկեղեցու դերը ազգային-քրիստոնեական մշակույթի ստեղծման գործում: **Թեմա 4.** Հայոց եկեղեցին և հայ մշակույթի Ոսկեդարը: **Թեմա 5.** Հայոց եկեղեցու ազգապահպան գործառույթը դարերի հոլովույթում: **Թեմա 6.** Հայոց եկեղեցին և ազատագրական պայքարը: **Թեմա 7.** Հայոց եկեղեցին և կրթությունը: **Թեմա 8.** Հայոց եկեղեցին և պետականության վերականգնումը 20-րդ դարում: **Թեմա 9.** Հայոց եկեղեցին 20-21-րդ դարերում:

23/Մ20 - Պատմական հայրենագիտություն - (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակը

- Դասընթացը նպատակ ունի համակողմանի գիտելիքներ տալու հայրենի երկրի, նրա բնական հարստությունների մասին,
- խորությամբ և մանրազնի ներկայացնելու Հայաստանի վարչատարածքային բաժանումը /մ.թ.ա. 6-րդ դարից մինչ այսօր/՝ առանձնացնելով յուրաքանչյուր մարզի պատմություն, մշակույթ:
- ուսանողների մղելու ինքնուրույն հետազոտական աշխատանքի, որի ընթացքում նրանք նյութեր են հավաքելու իրենց հայրենի քաղաքի, գյուղի, բնակավայրի պատմության և մշակույթի վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝

- իր գյուղի, քաղաքի, մարզի, հանրապետության մասին, կամրապնդի իր հայրենասիրական զգացումները:
- թե վարչական տվյալ տարածաշրջանում ինչ հարստություններ, պատմական ինչ հուշարձաններ, տեսարժան ինչ վայրեր կան, տարբեր բնագավառների ինչ աշխատանքներ կարելի է ծավալել, որպեսզի ամբողջովին յուրացվեն առաջադրված խնդիրները:

Կկարողանա՝

- ներկայացնել Հայկական լեռնաշխարհի աշխարհագրական դիրքը՝ լեռներ, գետեր և լճեր, բնական լանդշաֆտներ: Համեմատել, զուգորդել Հայկական լեռնաշխարհի բնության առանձին օբյեկտների, բնության հուշարձանների վերաբերյալ ժողովրդական բանահյուսության և տարբեր մտավորականների տված բնութագրերը:
- Ներկայացնել ՀՀ աշխարհագրական դիրքը, մակերևույթի խոշոր ձևերը, օգտակար հանածոները, գետերն ու լճերը: Աշակերտներին ծանոթացնել ՀՀ բնակչությանը, ՀՀ խոշոր քաղաքներին:

Կտիրապետի՝

- հայրենի միջավայրի պատմության, մշակույթի, սովորույթների մասին ինքնուրույն գիտելիքներ հավաքելու, դրանք համադրելու, վերլուծելու, պատմական սկզբնաղբյուրների հետ համեմատելու և տվյալ տարածաշրջանի վերաբերյալ պատմական փոքրիկ ակնարկ պատրաստելու հմտությունների:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Պատմական հայրենագիտություն առարկան և նրա խնդիրները: **Թեմա 2.** Հայաստանի բնաշխարհը, ռելիեֆը, բնական հարստությունները: **Թեմա 3.** Հայաստանի բուսական և կենդանական աշխարհը: **Թեմա 4.** Հայաստանի վարչական բաժանումները հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը: **Թեմա 5.** Պետական, հասարակական և դպրոցական հարենագիտություն: **Թեմա 6.** Ազգագրությունը և հնագիտությունը հայրենագիտության կարևոր սկզբնաղբյուր: **Թեմա 7.** Տոպոնոմիա, գիդրոնոմիա և օնոմաստիկա: **Թեմա 8.** Ժողովրդական

Ֆուկլորը որպես կարևոր աղբյուր հայրենագիտության մեջ: **Թեմա 9.** Անտրոպոնոմիա: **Թեմա 10.** Հայկական մշակույթի առաջացման և զարգացման փուլերը: **Թեմա 11.** Հայաստանի արդյունաբերությունը: **Թեման 12.** Հայաստանի գյուղատնտեսությունը: **Թեմա 13.** Արարատյան դաշտի պատմա-մշակութային հուշարձանները: **Թեմա 14.** Գեղարքունիքի և Կոտայքի մարզերի պատմա-մշակութային հուշարձանները: **Թեմա 15.** Տավուշի մարզի հուշարձանները: **Թեմա 16.** Լոռու մարզի հուշարձանները: **Թեմա 17.** Շիրակի մարզի պատմական հուշարձանները: **Թեմա 18.** Սյունիքի և Վայոց ձորի հուշարձանները: **Թեմա 19.** ՀՀ էթնիկական պատկերը:

23/Մ5 - Համեմատական մանկավարժություն -(4 կրեդիտ)

Շաբաթական 5 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակը

Համեմատական մանկավարժություն /Եվրոպա, ԱՄՆ, Ասիա/ դասընթացի ներկայացվող ծրագիրը համապատասխանում է բարձրագույն ուսումնական հաստատություններում սոցիալական և կիրառական մանկավարժություն մասնագիտությամբ մագիստրոսի պատրաստմանը ներկայացվող պետական կրթական չափորոշիչի պահանջներին: Դասընթացի նպատակն է ուսանողների կողմից տարբեր երկրներում կրթական համակարգի, ուսուցման կազմակերպման ձևերի, մեթոդների վերաբերյալ տեսական ու գործնական գիտական գիտելիքների յուրացումը:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝

- համեմատական մանկավարժության առարկան, նպատակը, խնդիրները,
- համեմատական մանկավարժության հետազոտման մեթոդները,
- տարբեր երկրներում կրթական համակարգերի, ուսուցման կազմակերպման ձևերն ու մեթոդները,
- տարբեր երկրներում կրթական համակարգերի յուրահատկությունները, առավելությունները, դրական և թերի կողմերը,
- ՀՀ կրթական համակարգում իրականացվող բարեփոխումների հիմնական ուղղությունները, բացթողումները:

Կկարողանա՝

- ուսումնասիրել և վեր հանել տարբեր երկրներում կրթական համակարգերի, ուսուցման գործընթացի կազմակերպման յուրահատկությունները,
- բացահայտել տարբեր երկրներում կրթական համակարգերի առավելությունները, դրական և թերի կողմերը,

- ուսումնասիրել ՀՀ կրթական համակարգում իրականացվող բարեփոխումների հիմնական ուղղությունները, բացթողումները,
- համեմատել մասնավոր և պետական բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների առանձնահատկությունները,

Կտիրապետի՝

- Համեմատական մանկավարժության հետազոտությունների մեթոդներին,
- տարբեր երկրներում կրթական համակարգերի, ուսուցման կազմակերպման ձևերի ուսումնասիրման մեթոդներին,
- ՀՀ կրթական համակարգում իրականացվող բարեփոխումների արդյունքների ուսումնասիրման մեթոդներին:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Համեմատական մանկավարժության առարկան և տեղը մանկավարժական գիտությունների համակարգում: **Թեմա 2.** Համեմատամանկավարժական հետազոտությունների մեթոդները: **Թեմա 3.** Ժամանակակից աշխարհի կրթության զարգացման միտումները: **Թեմա 4.** Կրթության կառավարումն ու ֆինանսավորումը: **Թեմա 5.** Ուսուցման շերտավորումը կրթական համակարգում: **Թեմա 6.** Հեռակա ուսուցում և մեդիակրթություն: **Թեմա 7.** Միջնակարգ կրթությունը արտասահմանում: **Թեմա 8.** Կրթության մասնավոր հատվածը արտասահմանում: **Թեմա 9.** Մասնավոր բուհական համակարգը արևմուտքում:

23/Մ15 - Մանկավարժական հետազոտության մեթոդաբանություն-(4 կրեդիտ)
Շաբաթական 5 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակն է՝

- ուսանողներին իրազեկել «Մանկավարժական հետազոտությունների մեթոդաբանություն» դասընթացի հիմունքներին,
- զարգացնել ուսանողների գիտահետազոտական կարողությունները, ձևավորել մանկավարժական երևույթներն ու փաստերը,
- ծանոթացնել գիտական հետազոտության հիմնական հասկացություններին, ճանաչողության ընդհանուր գիտական տրամաբանական մեթոդներին, հետազոտության տեսական և էմպիրիկ մեթոդներին, մանկավարժական տեսական և փորձարարական հետազոտության անցկացման մեթոդիկային, տվյալների մաթեմատիկական և վիճակագրական մշակման մեթոդներին,
- նպաստել ապագա մանկավարժների կողմից մեթոդաբանական գիտելիքների տիրապետմանը, նրանց մասնագիտական որակների ձևավորմանը:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝ ձևակերպել «Մանկավարժական հետազոտությունների մեթոդաբանություն» դասընթացի խնդիրները, ուսումնասիրության առարկան,

նպատակը, հիմնական հասկացությունները, հիմնավորել գիտական հետազոտության մեթոդաբանական սկզբունքները, իրականացնել գիտական ճանաչողության մեթոդների դասակարգումը, հիմնավորել տեսական մեթոդների էությունն ու առանձնահատկությունները, ներկայացնել հետազոտական աշխատանքի հիմնական ձևերը,

Կկարողանա՝ դասակարգել մանկավարժական հետազոտության մեթոդները, աշխատել գիտամեթոդական գրականությամբ, դիտումներ իրականացնել մանկավարժական իրավիճակներում, իրականացնել անկետավորում, հարցազրույց, թեստավորում, կիրառել ընդհանուր գիտական տրամաբանական մեթոդներ, մշակել, համակարգել, մեկնաբանել մանկավարժական հետազոտության արդյունքները, ձևակերպել հետազոտության արդյունքներն ըստ առաջադրված պահանջների,

Կտիրապետի՝ գիտական հետազոտության հիմնական հասկացություններին, մանկավարժական հետազոտության գիտափորձի մեթոդին, հետազոտության արդյունքների մշակման ժամանակ կիրառվող մաթեմատիկական և վիճակագրական մեթոդներին, գիտական աշխատանքի ձևակերպման նորմերին ու կանոններին:

Բովանդակություն.

- Թեմա 1.** Մանկավարժական հետազոտության մեթոդաբանական հիմունքները:
Թեմա 2. Գիտական հետազոտության հիմնական հասկացությունները, դրանց բովանդակությունը և բնութագիրը: **Թեմա 3.** Գիտական ճանաչողության մեթոդները: **Թեմա 4.** Մանկավարժական հետազոտության էմպիրիկ մեթոդները:
Թեմա 5. Մանկավարժական հետազոտությունների տեսական և պատմահամեմատական մեթոդները: **Թեմա 6.** Մաթեմատիկական և վիճակագրական մեթոդները մանկավարժական հետազոտություններում: **Թեմա 7.** Մանկավարժական հետազոտությունների անցկացման մեթոդիկան: **Թեմա 8.** Հետազոտողի մանկավարժական վարպետությունը և մշակույթը:

**23/Մ16 - Մանկավարժական նորարարարական տեխնոլոգիաներ (4 կրեդիտ)
Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)**

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակը

Դասընթացի նպատակը ուսումնական գործընթացում ժամանակակից նորարարական մանկավարժական տեխնոլոգիաների կիրառման մասնագիտական կարողությունների զարգացումն է:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝ ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաները:

Կկարողանա՝

1. գիտակցաբար ընտրել և կանխատեսել կրթական գործընթացում ուսուցման ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառման իրագործելիությունը բարելավման ուղիները.
2. կազմակերպել արդի պահանջներին և սեփական կրթական փիլիսոփայական համոզմունքներին համապատասխան մանկավարժական գործընթաց,
3. ապահովել պայմաններ, միջոցներ՝ ուսուցման գործընթացում սովորողների արդյունավետ զարգացման համար

Կտիրապետի ուսուցմանը, դաստիարակությանը, զարգացմանն ու սոցիալականացմանն ուղղված արդի մոտեցումների, մեթոդների ու տեխնոլոգիաների կիրառմամբ դասերի պլանավորման, իրականացման, գործընթացի կառավարման ձևերին:

Բովանդակություն.

Մոդուլ 1. Թեմա 1. Նորարարություններ կրթության մեջ: Մանկավարժական նորարարության հայեցակարգը, տեսակները: **Թեմա 2.** Դասավանդման նորարարական մեթոդներ:

Մոդուլ 2. Ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաները ուսումնական գործընթացում: **Թեմա 1.** Մոդուլային վերապատրաստման տեխնոլոգիա: **Թեմա 2.** Որոնման և հետազոտության տեխնոլոգիաներ. Խնդրի վրա հիմնված ուսուցում:

Թեմա 3. Դեպքի /case study/ ուսումնասիրության տեխնոլոգիա, Նախագծային տեխնոլոգիա: **Թեմա 4.** Բանավեճը ուսումնական գործընթացում «Քննադատական մտածողության զարգացման» տեխնոլոգիա: **Թեմա 5.** Խաղային գործունեության թրենինգ տեխնոլոգիա: **Թեմա 6.** Տեխնոլոգիա «մանկավարժական արհեստանոց»: Առցանց ուսուցման SMART տեխնոլոգիաներ:

23/Մ1 - Անձի հոգեբանություն - (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 8 ժամ սեմինար)

1-ին կիսամյակ, ստուգաթղթ

Դասընթացի նպատակը

1. Ուսանողներն իմանան անձի կառուցվածքը, էությունը, հոգեկանի շերտերը մեկնող հոգեբանական տեսությունները:
2. Իմանան անձնային առանձնահատկությունների, անհատական տարբերությունների բացահայտման մեթոդները:
3. Բացահայտեն սեփական անձնային առանձնահատկությունների էությունը, դսևորման ձևերը:
4. Կարողանան զանազանել տարբեր իրավիճակներում մարդու կատարած վարքի հոգեբանական պատճառները:
5. Կարողանան ստացված գիտելիքները կիրառել իրենց մասնագիտական գործունեության ոլորտներում:

Կրթական արդյունքները՝

Կիմանա՝ անձի էությունը մեկնող մի շարք հոգեբանական տեսությունների հայեցակարգերի բովանդակությունը:

Կկարողանա՝ բացահայտել սեփական էությունը, դրդապատճառային համակարգի, վարքային ոլորտի, անհատական տարբերությունների առանձնահատկությունները:

Կտիրապետի՝ ինքնակարգավորման, շրջակա աշխարհը բացահայտելու, աջակցելու, մոտիվանալու և մոտիվացվելու մեթոդներին, որոնք կնպաստեն և՛ անձային զարգացմանը, և՛ մասնագիտական աճին:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Անձի հոգեբանության առարկան, խնդիրները, պատմական զարգացումը,

Թեմա 2. Հոգեվերլուծություն (Ձ. Ֆրոյդ), **Թեմա 3.** Վերլուծական հոգեբանություն (Գ. Յունգ),

Թեմա 4. Անհատական հոգեբանություն (Ա. Ադլեր), **Թեմա 5.**

Հոգեւոցիալական զարգացման հոգեբանություն (Է. Էրիքսոն), **Թեմա 6.**

Սոցիոմշակութային տեսություն (Կ. Հորնի), **Թեմա 7.** Հումանիստական

հոգեբանություն տեսությունը (Է. Ֆրոմ), **Թեմա 8.** Ուսուցողա-քիիեվիորիստական

ուղղություն (Ուլթոն, Սկիներ, Բանդուրա), **Թեմա 9.** Հումասնիստական ուղղությունը

(Մասլոու, Ռոջերս), **Թեմա 10.** Մոտիվացիոն տեսություններ (Ա. Մասլոու, Ալդերֆեր,

Մակ-Կլեյլանդ), **Թեմա 11.** Կյանքի սցենարները (Է. Բեռն), **Թեմա 12.** Անձնային

առանձնահատկություն: Անհատական տարբերություններ: **Թեմա 13.** Խառնվածք,

բնավորություն:

3. Հետազոտական կրթամաս

Գիտահետազոտական աշխատանք – (15 կրեդիտ)

2-րդ, 3-րդ, 4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակը

Գիտահետազոտական աշխատանքի նպատակն է ուսանողներին ծանոթացնել ինքնակրթության և ինքնազարգացման, մասնագիտական որակի բարձրացման և որոնողական-հետազոտական ինքնուրույն գործունեությունը ղեկավարելու սկզբունքներին, ուսանողների մոտ ձևավորել մասնագիտական գրականություն ուսումնասիրելու, ուսանողներին հասցեագրվող նյութեր առանձնացնելու, դրանք ուսանողների ինքնուրույն գործունեությանը ծառայեցնելու կարողություն:

Գիտահետազոտական աշխատանքի իրականացման արդյունքում ուսանողը.

Կիմանա՝ դասախոսությանը (սեմինարին, գործնական աշխատանքին) նախապատրաստվելու սկզբունքները, ձևերը և եղանակները, հենց լսարանում տվյալ թեմայից գիտելիք ստանալու և հաղորդելու սկզբունքներին ու մեթոդներին, ուսանողների մասնագիտական կարողությունները և հմտությունները ձևավորելու և մշակելու մեթոդները, ուսանողների հետ գիտական-մեթոդական, մասնագիտական առումներով համագործակցելու և շփվելու սկզբունքները, ուսանողների որոնողական-հետազոտական ինքնուրույն գործունեությունը ղեկավարելու սկզբունքները,

Կկարողանա՝ անհրաժեշտ նյութեր (էլեկտրոնային և տպագիր) հավաքել և նախապատրաստվել դասախոսությանը, սեմինարին կամ գործնական աշխատանքին, մասնագիտական գիտելիքներ հաղորդելով հանդերձ՝ խթանել ուսանողների մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների զարգացումը, լսարանում աշխատեցնել ուսանողներին՝ կիրառելով ուսուցման ակտիվ մեթոդներ, խթանել ուսանողների որոնողական-հետազոտական գործունեություն ծավալելու կարողությունը, համագործակցել ուսանողների հետ մասնագիտական գիտելիքների և կարողությունների ձեռքբերման գործընթացում,

Կտիրապետի՝ տվյալ դասընթացի ուսումնասիրության կազմակերպման սկզբունքներին, մասնագիտական գրականություն ուսումնասիրելու, ուսանողներին հասցեագրվող նյութեր առանձնացնելու, դրանք ուսանողների ինքնուրույն գործունեությանը ծառայեցնելու կարողությանը, ուսանողների հետազոտական գործունեությունը խթանելու և ղեկավարելու սկզբունքներին, ինքնակրթության և ինքնազարգացման, մասնագիտական գիտելիքների հարստացման սկզբունքներին, համացանցից, ուսուցման տեխնիկական միջոցներից օգտվելու և ուսանողներին այդ ուղղությամբ համապատասխան ցուցումներ տալու ձևերին և եղանակներին:

Գիտամանկավարժական պրակտիկա - (6 կրեդիտ)

4-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Դասընթացի նպատակը.

Գիտամանկավարժական պրակտիկայի նպատակն է մագիստրանտների մեջ ձևավորել բարձրագույն մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում ուսուցման գործընթացի նախագծման, պլանավորման, իրականացման, արժևորման և գիտամեթոդական հետազոտություններ իրականացնելու հմտություններ:

Պրակտիկայի ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝ բարձրագույն մասնագիտական ուսումնական հաստատության փաստաթղթերի բովանդակությունը և կառուցվածքը, ուսուցման մեթոդների և արդի տեխնոլոգիաների կիրառման պայմանները և ձևերը, դասընթացի ծրագրի բովանդակությունը, ուսումնական պարապմունքների տիպերը, կառուցվածքը, առանձնահատկությունները, դասընթացի նախապատրաստման և անցկացման մեթոդիկան, դասախոսի ուսումնական աշխատանքի պլանավորման սկզբունքները, ուսանողական ինքնավարության զարգացման մակարդակները և դրանց ձևավորման ուղղությամբ դասախոսի գործունեությունը, ուսանողների հետ շփման ոճերը,

Կտիրապետի՝ իր մանկավարժական և գիտամանկավարժական գործունեությունը ծրագրելու, վերլուծելու, դասախոսի ուսումնական գործունեությունը դիտելու և վերլուծելու, ուսումնական պարապմունքի ընթացքն արձանագրելու, դրանք ըստ առանձին բաղադրամասերի վերլուծելու, ուսումնական աշխատանքի կազմակերպման մեթոդների, միջոցների և ձևերի կիրառման, մեթոդական և գիտամեթոդական ուսումնասիրություններ իրականացնելու, սեփական մանկավարժական գործունեությունը վերլուծելու, արժևորելու և գնահատելու հմտություններին:

Կկարողանա՝ պատշաճ կերպով շփվել ուսանողների հետ և հետևել նրանց գործունեությանը, իրականացնել դիագնոստիկ և մոնիթորինգային աշխատանքներ, վերլուծել ուսումնական պլանը, առարկայական ծրագիրը, դասագիրքը, ուսումնադաստիարակչական գործընթացի մշտադիտարկման իրականացման, ուսումնադաստիարակչական գործընթացի արդյունքները կանխատեսելու մեթոդներին, եղանակներին, կատարել դասալսումներ, կազմակերպել դրանց քննարկումներ, ինքնուրույն նախագծել, նախապատրաստել, կազմակերպել, անցկացնել դասեր, արտալսարանային պարապմունքներ, դաստիարակչական միջոցառումներ, արժևորել և գնահատել կատարված աշխատանքները, աշխատել՝ համագործակցելով գործընկերների հետ, իրականացնել ուսումնական գործընթացի մշտադիտարկում, կանխատեսել ուսումնադաստիարակչական գործընթացի արդյունքները:

Գիտահետազոտական պրակտիկա- 6 կրեդիտ

3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

Գիտահետազոտական պրակտիկայի նպատակն է մագիստրանտների մասնագիտական գիտելիքների ընդլայնումն ու խորացումը, համակարգումը և ամրագրումը, նրանց մոտ ինքնուրույն գիտական աշխատանք, հետազոտություններ և փորձարկումներ կատարելու կարողությունների ձևավորումը:

Պրակտիկայի արդյունքում ուսանող տիրապետում է

- գիտական հետազոտություններն ինքնուրույն պլանավորելու և իրականացնելու կարողությունների,
- գիտահետազոտական աշխատանքների մեթոդաբանության հիմնական դրույթների և դրանք մագիստրոսական թեզի պատրաստման աշխատանքներում կիրառելու կարողությունների,
- մասնագիտական գրականության ուսումնասիրության ու աղբյուրագիտական աշխատանքներ իրականացնելու և այդ ոլորտում տեղեկատվության ու հաղորդակցության միջոցներն ու տեխնոլոգիաները կիրառելու կարողությունների,
- գիտական հետազոտությունների մեթոդներն ընտրելու, դրանք հետազոտության նպատակներին և խնդիրներին համապատասխանեցնելու և կիրառելու կարողությունների,
- գիտական տեղեկույթ հավաքելու, վերլուծելու, համակարգելու և մշակելու ժամանակակից մեթոդների օգտագործման կարողությունների,
- հետազոտությունների ընթացքում ծագած խնդիրները լուծելու կարողությունների,
- հետազոտությունների արդյունքները մշակելու կարողությունների,
- հետազոտության թեմային վերաբերող նյութերը հաշվետվությունների, տպագրությունների, զեկուցումների ձևով շարադրելու կարողությունների,
- իրականացրած հետազոտությունը ներկայացնելու և իր առաջադրած դրույթները պաշտպանելու կարողության:

Գիտական սեմինար– 9 կրեդիտ

1-ին, 2-րդ, 3-րդ, կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը

Նպատակը. ուսանողների մոտ գիտական աշխատանք կատարելու հմտությունների, տարբեր հայեցակարգային դիրքորոշումներն ուսումնասիրելու և ճիշտ եզրահանգումներ կատարելու կարողությունների ձևավորումն է, ինքնուրույն հետազոտական գործունեություն իրականացնելու սկզբունքների ու մեթոդների ուսուցանումը:

Գիտական սեմինարի ավարտին ուսանողը

Կիմանա՝ գիտական հետազոտություններ կատարելու մեթոդաբանությունը,

Կկարողանա՝ ներկայացնել գիտական հաղորդումներ, զեկուցումներ, վարել գիտական բանավեճեր,

Կտիրապետի՝ հետազոտական գործունեություն իրականացնելու սկզբունքներին ու մեթոդներին, գրախոսություններով հանդես գալու ունակություններին:

Մագիստրոսական թեզի պատրաստում – 12 կրեդիտ

4-րդ կիսամյակ, քննություն

Դասընթացի նպատակը

Մագիստրոսական թեզի պատրաստման նպատակն է մասնագիտական գիտելիքների խորացումը, համակարգումը, ուսանողների մոտ ինքնուրույն գիտական աշխատանք, հետազոտություններ և փորձարկումներ կատարելու կարողությունների ձևավորումը:

Մագիստրոսական թեզի ուղղությամբ աշխատանքներ ծավալելու գործընթացի արդյունքում մագիստրոսը.

Կիմանա՝ տվյալ թեմայի շուրջ մասնագիտական գրականություն հայթայթելու ուղիները, հավաքած նյութերը խմբավորելու, դասդասելու և համակարգելու սկզբունքները, թեզի թեմային առնչվող նյութերի մշակման սկզբունքները, աշխատանքի պլան կազմելու և իր դիրքորոշումները, գաղափարները, առաջարկները շարադրելու սկզբունքները, շարադրանքի մեջ տարբեր հեղինակներից մեջբերումներ անելու, եզրահանգումներ կատարելու սկզբունքները,

Կկարողանա՝ օգտվել համացանցից և տպագիր նյութերից, հավաքել իր թեմային վերաբերող նյութեր, մշակել իրեն անհրաժեշտ նյութերը, նշումներ կատարել աղբյուրների մասին, իր մտքերը շարադրել հստակ և գրագետ հայերենով, գիտական ոճին բնորոշ սկզբունքներով, կատարել համապատասխան դիտարկումներ և ուսումնասիրություններ,

Կտիրապետի՝ ինքնուրույն գիտական աշխատանք, հետազոտություններ և փորձարկումներ կատարելու սկզբունքներին:

Մագիստրոսական կրթական ծրագրի բովանդակությունը՝ ըստ կոմպետենցիոն կազմի

Դասընթացներ/կրթական մոդուլներ	Կրեդիտ	Մասնագիտական						Մանկավարժական					Ընդհանրական			
		Ա 1	Ա 2	Ա 3	Ա 4	Ա 5	Ա 6	Բ 1	Բ 2	Բ 3	Բ 4	Բ 5	Գ 1	Գ 2	Գ 3	
Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական հետազոտություններում	2															v
Օտար լեզու՝ մասնագիտական հաղորդակցման ոլորտում (անգլերեն)	2															v
Գիտահետազոտական աշխատանքի մեթոդաբանություն	2											v				
Ներառական կրթության մանկավարժություն և հոգեբանություն	4								v	v						
Կրթության համակարգի	4							v	v	v						

կառավարում															
Մանկավարժական արժեքանություն	4										v				
Մանկավարժական հաղորդակցություն	4										v				v
Պատմության փիլիսոփայություն	4	v													
Հայ ժողովրդի հնագույն և հին պատմության հիմնահարցեր	3	v		v	v										
Հայաստանի առաջին Հանրապետության պատմության հիմնահարցեր	6	v	v			v									
Խորհրդային Հայաստանի պատմության հիմնահարցեր	6	v		v	v										
Հայաստանի երրորդ Հանրապետության պատմության հիմնահարցերը	3	v		v											
Հայ ազատագրական		v					v								

շարժումների պատմություն	քննական															
Հայաստանի ժողովրդագրություն	պատմական	4	v	v	v											
Հայկական հարցը և Հայոց ցեղասպանությունը պատմագիտության մեջ		3	v		v		v	v								
Պատմագիտական պատմություն	մտքի	3	v	v	v											
Պատմական հայրենագիտություն		4	v			v										
Հայ առաքելական եկեղեցու դերը հայոց պատմության մեջ		4	v			v										
Համեմատական մանկավարժություն		4							v		v					
Մանկավարժական հետազոտության		4							v		v					

մեթոդաբանություն																
Մանկավարժական նորարարական տեխնոլոգիաներ	4								v	v						
Անձի հոգեբանություն	4								v	v						
Գիտական սեմինար	9												v	v	v	
Գիտահետազոտական աշխատանք	15	v		v									v	v	v	
Գիտահետազոտական պրակտիկա	6							v			v	v		v	v	
Գիտամանկավարժական պրակտիկա	6							v			v	v		v	v	
Մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն	12	v	v	v	v	v	v							v	v	